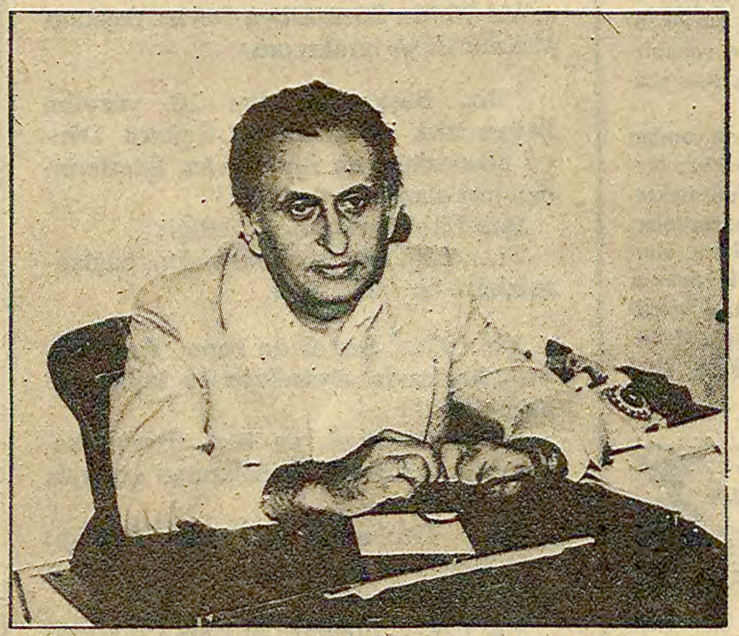
Aydınlık
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
ÇARŞAMBA 7 Mayıs 1980
10 LİRA

Partizanlık belgelerini yayınlamaya devam ediyoruz

Memurların tayin, terfi ve cezalandırılmalarını yetkilerinde görüyorlar

AP il başkanları valilerden daha yetkili

Listeler onayından geçiyor

Listeler AP Genel Merkezine il Başkanlığından gidiyor

Adalet Partisi ilçe teşkilatları hazırladıkları sürgün, kıyım, ve atama listelerini İstanbul İl Teşkilatı aracılığıyla Genel Merkeze iletiyor. İstanbul İl Teşkilatınca derlenen listelerin AP İl Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un onayından geçip, Genel Merkeze iletildiği sanılıyor.

Acele

İsmail Şimşirgil
A.P. İlçe Başkanı

Tel : 165 BOYABAT

Sayın
Hüsamettin Cindoruk
Kartı getiren arkadaş emin bey teşkilatımızın neferlerindendir. Sizle ilgili olan işini yapıvermenizi rica eder sizede faydalı olacağını belirtirim.
Selamlarımı sunarım

Sinop
Boyabat Emniyet Amirliği
89/57394. Yaka Sicil
Emin Kocaaslan (Memur)
İstanbul'a Tayini
Boyabat Emniyetinden Çok
Zor durumunda acele İstanbul'a
Nakli.

Belge No: 9 AP, Boyabat İlçe Başkanının tayin istek yazısı

AP'nın Boyabat İlçe Başkanı İsmail Şimşirgil, Boyabat Emniyet Amirliğinde görevli 89/57394 yaka sicil No.lu polis memuru Emin Kocaaslan'ın İstanbul'a tayinini istediği imzalı yazısında, ''Boyabat Emniyetinde çok zor durumda. Acele İstanbul'a nakli'' ibaresi bulunuyor, AP İstanbul İl Başkanı Hüsamettin Cindoruk'a gönderdiği kendi kartının arkasına yazdığı nottada polis memuru Emin Kocaaslan hakkında şunları yazıyor, ''kartı getiren arkadaş Emin Bey, teşkilatımızın neferlerindendir. Sizle ilgili olan işini yapıvermenizi rica eder, size de faydalı olacağını belirtirim.''

Kayırılanlar tedirgin, büyük çoğunluk ise memnun

Yayınımız partizanlıktan bıkan tüm polislerce ilgiyle karşılandı

İSTANBUL (ÖZEL)

AP'nin kıyım ve sürgünleri ile ilgili olarak başlattığımız yayın İstanbul Emniyet Teşkilatı mensupları arasında ilgi yarattı.

Belgelere dayanan yayınımız tüm polisler tarafından özellikle mağdur olanlarca takdirle karşılandı.

Adalet Partisi taraftarı polisler bile partizanlığın son bulması gerektiğini, çünkü bir iktidar değişikliğinde kendilerinin de sürülme tehlikesiyle karşı karşıya kalabileceklerini belirttiler.

Yayınımızın ikinci gününde birçok emniyet amiri ve müdürü Aydınlık'ı bayilerden aldırttı.

Öte yandan birçok polis memurunun birbirlerine Aydınlık'ta yayınlanan AP sürgünler listesinde kendi isimlerinin olup olmadığını sordukları gözlendi.

AP iktidarının kayırmasıyla işbaşına gelen bazı polis şeflerinin ise yayınımızdan tedirgin oldukları görüldü.

- AP'li polisler görevleri ile ilgili sorunlarını bile il başkanlarına bildiriyorlar
- Yapılan tayinler kararnameler ile değiştirilmek isteniyor,

HABER MERKEZİ

AP azınlık iktidarının ilk günlerinden itibaren açılan "fişleme" kampanyasının önemli ölçüde tesirini gösterdiği, birçok devlet memuru yerinden yurdundan edilirken, birçokları hakkında da özel dosyalar düzenlendiği kanıtlanıyor.

İBRET MEKTUBU

AP'nin partizanlığını ortaya koyan ibret verici bir mektubu belge olarak yayınlıyoruz. Mektupta, polis memuru Reşit Börekyemez, Siirt'in Kurtalan ilçesinde görev yaptığını, bu görevinden önce, Kırklareli'nin Pınarhisar ilçesinde görevli iken Emniyet Amiri Turan Gürler ile Kaymakamın, sicilini bozduklarını ve tayinini çıkarttıklarını, bu durumu Pınarhisar AP İlçe Başkanının çok iyi bildiğini, buradan araştırılabileceği belirtiliyor.

Polis memuru Börekyemez daha sonra şöyle diyor, "Şimdi de bir Türk polisi ve devletin polisi olarak parti yararına haksızlıklar yapan bu emniyet amirinden sizlerin hesap sormanızı bir kardeşiniz olarak istiyorum."

Bu sözlerden de anlaşılacağı gibi, devlet memurlarının tayin terfi ve yargılanmasının AP İl Başkanlarının yetkisinde görülmesi, gerek hukuk, gerekse idari açıdan bir ibret belgesidir.

Bu durum, "tek şef dönemindeki" parti anlayışını ve uygulamaları hatırlatıyor. O dönemlerde parti il başkanları, aynı zamanda valilik görevini yürütüyorlardı.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, konuşmalarında sık sık "meşruiyetçi" olduklarını vurguluyor. Ama azınlık iktidarında bile, devletin idari görevlerini parti il başkanlıklarında toplayan bir sistemi uyguluyor. AP, devlet memurlarının tayin ve terfilerini, ödüllendirilmeleri ve cezalandırılmalarını, il ve ilçe başkanlarının hazırladıkları raporlara dayanarak yaptırıyor.

Öte yandan Demirel'in konuşmalarında "Bu memlekette Anayasa vardır. Devlet kurumlarının iç tüzükleri vardır. Kanunlar, nizamnameler vardır. Bütün bunlar çiğnenemez" gibi sözleri dilinden düşünmediği herkes tarafından bilinmektedir.

Yarın: AP İl İdare Kurulu üyeleri ile ilgili belgeler

Veysel dına...
16 sen. toplum...

Em. A.liği Teşkilatı:

Cemil beyle görüşülecek

Merkez Başkom.liği
Başkom. K. Şener Apaydın X
Tunceline Em. Müdü. oldu. İst. Kalması.
Tekrar İst. Valiliği emrine kararname ile tayini

Belge No: 10

Şener Apaydın'ın tayini ile ilgili rapor

Şişli Emniyet Teşkilatı içindeki AP'li biri tarafından gönderilen raporda, Tunceli'ye Emniyet Müdürü olarak atanmış olan Şener Apaydın'ın tayininin durdurularak İstanbul'da kalması isteniyor. Raporda İstanbul'a naklin kararname ile yapılması belirtiliyor. Rapor'un üzerinde Cemil Uludağ'a atıf var.

AP Şişli İlçe Başkanı Cemil Uludağ:

«Belgeler bana aittir»

GAZETEMİZDE 6 Mayıs günü yayınlanan belgelerle ilgili olarak AP Şişli İlçe Başkanı Cemil Uludağ ile görüştük. Cemil Uludağ yayınladığımız belgelerin kendine ait olduğunu doğruladı.

Kendisiyle ilgili olarak yayınlanan belgeler hakkında ne düşündüğünü sorduğumuzda "İmzamı taşıyan yazı ile ilgili husus polis memurunun müşkülünün halli ile ilgili ifadedir. Ancak Fahrettin Benli'nin terfisi ile ilgili yazı benim değildir. Şener Apaydın ile ilgili yazı benimdir." diye cevap verdi.

AP'nin hükümete geldiğinden beri insanların düşüncelerinden dolayı sürgün edildiğini, bunun partizanlık olduğunu söylememiz üzerine, Cemil Uludağ bunun partizanlık olmadığını "AP felsefesine uygun vatandaşın siyasi kariyerine bakmaksızın kendilerine hizmet veririz. Gazetenizde geçen kendime ait bazı beyanlar bu düşünceden ileri gelerek yapılan yardımdır. Karda ve kışta uzak yerlere tayini çıkan kişilerin tayinlerinin durdurulması hususu yine siyasi kariyerlerine bakmaksızın yardımcı olunur. Devlete ve millete sadakatle çalışanlar elbetteki terfi etmeleri en doğal haklarıdır. Türkiye'mizde bürokrasi maalesef normal işlemediğinden haklı olarak bazı tavassutlar yapılması normal karşılanmalıdır. Bu partizanlık değil çalışana hizmettir.

20.II.1979

SAYIN [illegible] ve [illegible]

Sizlere hem tanışmak hemde kendime yapılan bir haksızlığı dile getirmek için mektup yazmak mecburiyetinde kaldım. Ben Siirt ili Kurtalan ilcesinde Polis Memuru olarak görev yapmaktayım buraya biryıl önce Kırklareli linden tayinle geldim, fakat gelmiş olduğum Kırklarelinin Pınarhisar ilcesi emniyet amirliğinde görev yaptığım sırada Emniyet Amiri TURHAN GÜLER isimli bir amir vardı ben devletin Polisi olarak tarafsız çalıştım, fakat emniyet amiri koyu C.H.P. li imiş bana adalet partililere baskı yapacaksın bu kara kolda sağ görüşlü kimse barınamaz diye baskı yaptı Demirel Hükümeti gensoru ile düştü ve Emniyet amiri ile Kaymakam anlaşmalı olarak sicilimi bozdular 27.gün içinde 3.yere tayınımı cıkarttılar bu durumu Pınarhisar A.P.ilçe başkanı cok iyi biliyor ama ben yinede yılmadan görevimi yaptım bu günleri bekledim benim Tayinimi çıkarttıran ve sicilimi bozan Emniyet amiri TURHAN GÜLER ise C.H.P.liler tarafından İstanbula atandı ve mükafatını gördü durumu [illegible] nen bu şekilde isterseniz Pınarhisar AP.ilçe teşkilatından sorabilirsiniz şimdi bende bir Türk polisi ve devletin polisi olarak parti yararına haksızlıklar yapan bu emniyet amirinden sizlerin hesap sormanızı bir kardeşiniz olarak istiyorum. hepinize selam eder esenlikler dilerim, cenabı Allah yardımcınız olsun.

REŞİT BÖREKYEMEZ
Emniyet Komiserliği
Kurtalan/Siirt

Belge No: 11 Polis memuru Reşit Börekyemez'in mektubu

Siirt'in Kurtalan ilçesinde görevli Reşit Börekyemez, AP İstanbul İl Başkanına yazdığı mektubunda, daha önce Kırklareli'nin Pınarhisar ilçesinde görevli iken Emniyet Amiri Turan Güler tarafından sürgüne gönderildiğini, Turan Güler'in kendisini de İstanbul'a tayin ettirdiğini belirterek, AP'nin iktidar olduğu şu anda AP İstanbul İl Başkanı Hüsamettin Cindoruk'tan Turan Güler'in cezalandırılmasını istemektedir.

Aydınlıkta
SİNA CILADIR

Al işte savaş goygoyculuğu!..

ÇOK değil, sadece bir-iki ay önce diyorduk ki, iki süper devletin Ortadoğu'daki hegemonya mücadelesi, bölgede sıcak bir savaşa yol açabilir. Afganistan'ın işgali, Sovyetler Birliği'nin niyetini iyice açığa çıkartmıştır. Rusya, Ortadoğu'ya yönelik saldırı zincirine Pakistan ve İran halkalarını da katmak istemektedir. Rusya'nın hedefi Avrupa'dır... ABD, ne Ortadoğu ve ne de dünya hegemonyasından vazgeçmiş değildir; ancak, ABD'nin hissedilir şekilde güç yitimine uğradığı açıktır. Rusya, ilerlemektedir; ABD ise, gerilemektedir... Türkiye, ABD'yi gözden kaçırmayacak bir biçimde, cephesini Sovyetler Birliği'ne dönmek zorundadır... Bölgemizdeki gelişmeleri çok iyi izlemezsek, kendimizi sıcak bir savaşın eşiğinde bulabiliriz...

Kimileri, bizim bu tespitlerimize bıyık altından tepkiler çoğaltıyorlardı:

– Maocular soğuk savaş goygoyculuğu yapıyor...

"Maocular"ın soğuk savaş goygoyculuğu yapıp yapmadıkları, şu sıralar iyice billurlaşmıştır: İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırıları yoğunlaşmış, Filistin sorunu en alevli dönemini yaşamaya başlamıştır. Beri yandan, Irak ile İran arasındaki gerginlik artmıştır. İran'da ise iç-kargaşa yeni boyutlar kazanmıştır. Son olarak, ABD'nin İran'a yönelik askeri müdahale girişimi, bölgedeki savaş bulutlarını iyice yoğunlaştırmıştır. Kısaca söylemek gerekirse, uzunca bir süredir "barut fıçısı"nı andıran Ortadoğu patlamak üzeredir.

Savaş gerçeğinin kendisini böylesine dayatması, genellikle havaiyatla uğraşan gazetelerimizin bile kendilerine bir çeki-düzen vermelerine yol açmıştır. Örneğin "Hürriyet" şu tür manşetlerle okurlarının karşısına çıkma gereğini duymaktadır artık:

– Sınırlarımızda sıcak rüzgarlar... Ateş arasında kaldık...

Bu tablo karşısında, kuşkusuz, daha bir-iki ay önce bizleri "soğuk savaş goygoyculuğu" yapmakla suçlayanları köşeye sıkıştırmak ve kendilerini, en azından, "ulusal uyanıklığı köreltmeye çalışmak"la suçlamak çok kolaydır. Ama, kafası rölantide çalışan üç-beş kişiyi mat etmek bir başına neye yarar! Esas önemli olan, kafaları rölantide çalışanları da ulusal çıkarlarımızın arabasına koşma sorumluluğunu göstermektir. Tabii bunların iyiniyetli olanlarını! Müzmin revizyonistler için zaten ulusal çıkar diye bir şey yoktur...

Umuyoruz, bölgemizin şu sıralar içinde yuvarlandığı savaş çalkantıları "Maocular"ı "soğuk savaş goygoyculuğu" yapmakla suçlayanları da hizaya getirecektir. Çünkü artık, görünen köy kılavuz istemiyor!...

* * *

ABD'nin İran'a askeri müdahalede bulunma girişimi, elbette ki çirkin ve çirkin olduğu kadar ahmakça bir girişimdir. ABD yetkilileri, İran ulusunun bağımsızlığına müdahale girişimini, bütün emperyalistler gibi, kargaları bile güldürecek gerekçelerle örtmeye çalışıyorlar. ABD Başkanı Carter, müdahale girişiminin "insancıl amaçlar gözettiği"ni söylüyor, "İran halkına karşı bir düşmanlığımız yok" diyor.

Bunlar ne yaman akıllar böyle! Sen tut, bilmem kaç tane en modern aygıtlarla donanmış uçağını ve bir yığın komandonu bağımsız bir ülkenin ulusal sınırlarından aşır, milyonlarca insanın ölebileceği bir savaşa ilk adımı at böylece, ondan sonra da insancıl amaçlardan söz et! ABD Başkanı bu masallara kimin inanacağını sanıyor acaba? Kendisi dışında kalan herkesi, kafasından tek akım geçen geri zekalı mı sanıyor Bay Carter?!.

Oysa cocukça düşünen birileri varsa, o da ABD yetkilileridir gerçekte... Anlaşıldığı kadarıyla ABD, gerçeğe uyması da, eski alışkanlıklarından bir türlü vazgeçemiyor. Azgelişmiş ülkelere yönelik şahin politikasının daha hâlâ geçerli olduğunu sanıyor... Oysa hayat, ABD'nin ünlü şahinlerinin dengesini çoktan bozmuştur. ABD için bugün tek çıkış yolu, azgelişmiş ülkelere karşı şahin değil, güvercin politikası izlemektir. ABD eğer şahinleşecekse, cephesini Kremlin'in efendilerine dönmelidir. Bay Carter, İran gibi azgelişmiş bir ülkeye karşı "şahinsel" tavır takınmakla, Moskova'nın ekmeğine yağ sürmüştür. ABD'nin İran'a müdahale girişiminden en fazla hoşnut ülkenin Rusya olduğuna kuşku yoktur.

* * *

ABD'nin İran'a yönelik "şahinsel" tavrının bir de ülkemize ilişkin yanı var. Başbakan Demirel, ABD'nin İran macerasından hemen sonra, her zaman olduğu gibi muğlak bir demeçle işi geçiştirmek istemiştir. Bir yandan İran'ı kollar bir pozisyon takınmış, ama diğer yandan ABD'yi kınamaktan kaçınmıştır. İyi ama yarın "Müttefikimiz" ABD, "Ben İran'a bir çıkartma daha yapacağım, üs olarak da senin topraklarını kullanacağım" derse Demirel'e, ne olacaktır?

Hükümet bu konuda açık-seçik bir tavır koymalı ve elbette İran'ın ulusal bağımsızlığına ve bütünlüğüne saygılı bir tavır olmalıdır bu...

HALK SAĞLIĞI
Dr. Nadir Paksoy

Menenjit

Birtakım mikropların beyin ve omuriliği çevreleyen meninks denilen zarlarda oluşturduğu iltihap sonucu ortaya çıkan bir hastalıktır. Meningokok adlı mikroplarla oluşan türe ait olarak karşımıza çıkar.

Menenjit gelişmemiş ülkelerde bilhassa çocuklar ve ergenlik çağındakiler için hâlâ önemini ve tehlikesini korumaktadır. Sulfamonid ve antibiyotik gibi mikrop öldürücü (bakteriyostatik) veya mikropların üremesini durdurucu (bakteriyostatik) ilaçlar ve genel sağlık koşullarının düzelmesi sayesinde gelişmiş ülkelerde önemini yitirmiştir. Dr. Leon Lapeyssonnie bir yazısında 1939'dan bu yana yaklaşık 1 milyon kişinin menenjite tutulduğunu ve 150.000 civarında kişinin bu hastalıktan öldüğünü, ölüm oranının Afrika ve Asya'da en yüksek düzeyde olduğu bildirilmektedir. (World Health-Dünya Sağlık Örgütü yayınorganı, Eylül 1974, sayfa 22)

Meningokok türü mikropla: için vücuda giriş kapısı burun ve boğazdır. Bulaşma genellikle mikropları taşıyan küçük damlacıkların solunarak alınmasıyla olur. İnsanların yığın halinde bulunması bulaşmayı kolaylaştırır. Hastalık en çok kış sonu ve ilkbahar aylarında artar, hava rutubetinin artması hastalık için uygun bir zemindir. Grip, kızamık, beslenme bozukluğu, yorgunluk, aşırı iklim değişimleri hastalığı kolaylaştırıcı ortamı hazırlaması yönünden önem taşır.

Başlıca belirtileri şöyle sıralayabiliriz:

a) Boğaz kızartısı, b) Öksürük, c) Eklemlerde ağrılar, d) Bunları takiben şiddetli başağrısıyla beraber hasta sayıklamaya başlar. Hastanın ensesi sertleşir. El, başın arkasına konulup boyun öne doğru bükülmek istenirse sağlam insanların başı öne kolayca bükülebilmesine karşın, menenjitli hastada bu işlem zor ve ağrılı olur.

Korunma önlemleri arasında:
–Hastalıklı kişiyi sağlamlardan ayırma,
–Kalabalık, sıkışık yaşamadan kaçınma,
–Yerel sağlık örgütlerine (hükümet tabiblikleri, sağlık müdürlüklerine) haber verme,
–Toplu yaşanan yerlerde diğer kişilere koruyucu olarak ilaç uygulanması sayılabilir.

1968 yılında Amerikalı bilim adamlarınca bir grup meningokok menenjitine karşı (grup C) geliştirildi. Bunu 1971 ve 1972 yıllarında diğer bir gruba karşı (grup A) geliştirilen aşının etkinlik derecesi Dünya Sağlık Teşkilatı tarafından Nijerya, Mısır, Sudan ve Finlandiya'da yapılan saha çalışmaları ile de saptandı. Gerek pahalı oluşu gerekse de meningokokların her türüne etkili olamayışı aşıların yaygın olarak kullanılmasının önünde engel olarak duruyor. Ancak bilime giden yolun düz olmadığını unutmamak gerek.

düşünce dünyası

İŞKENCELER VE SIKIYÖNETİM

Hüseyin Gökçearslan
Avukat

TECRÜBELER göstermiştir ki, toplumda bunalım ne zaman had safhaya varmış, terör ne zaman yoğunlaşmışsa, işkence ve cinayetler buna paralel olarak artmıştır. 12 Mart öncesinde de böyle oldu, 12 Mart'ta da böyle oldu, MC'ler döneminde de aynı oldu. Bugün de işkence ve cinayetler acımasızca uygulanmaya devam olunmaktadır. Kurt dumanlı havayı sever misali, işkenceciler de toplumun içine düştüğü buhran ve terörün gürültüsü arasında, sessizce işlerini yürütmektedirler. Kimileri bu tablo karşısında işkenceyi önlem aracı olarak bile görmektedir.

Anayasamız işkenceyi yasaklamıştır. Türkiye'nin imzasını taşıyan uluslararası antlaşmalar işkenceyi insanlık suçu saymıştır. Ceza yasamız işkence suçlarına daha ağır cezalar tayin etmiştir. Adam öldürmek suçu 24 yılla başlamaktadır. Halbuki işkenceyle adam öldürme suçunun cezası Ceza Yasasının 450/3. maddesine göre idamdır. Bütün bunlara rağmen işkenceler birbirini kovalar. İşkence altında insanlar can verirler.

İşkence suçunu korkusuzca işliyenler devlet memurudurlar. Öteki memurların hukuki statüsü neyse, bunlarınki de aynı. Peki idamlık suçları nasıl işliyebilmektedirler?

İşkence konusunda bir iki örnek olsa, bir kaç kendini bilmez sapığın eseri sayar, üzerinde fazla durmazdık. Ancak bugün işkence kurumlaşmıştır. Bırakalım eskilere varmayı, 10 yılı aşkın bir süredir kontrgerillanın geliştirdiği son tekniklerle, ülkemizde kıyasıya işkenceler uygulanmaktadır. İşkence yöntemleri aynı, işkence yapanlar aynı kişiler. Hatta bunların bir kısmı kamuoyunca da tanınmakta.

Alenen yapılan işkencelere rağmen, suçluların bir türlü hesap vermemesi, işkence suçlularının cüretini artırmıştır. Bu yüzdendir ki, kimi karakollarda bile, 1. Şubelerde uygulanana benzer yöntemlerle insanlarımıza eziyet edilmektedir.

Devlet memurunun görevini yapış biçimi, sımsıkı kurallarla örülmüştür. Sağına dönse, kınama, soluna dönse, ihtar, maaş kesimi, kıdem indirimi, ihraç... Bu kuralların hiç biri, bu canilere uygulanmaz. Bırakalım disiplin kurallarını, Ceza Yasamızın o haşmetli 450/3. maddesi de yaklaşamaz, bir türlü.

Bu güne kadar işkenceyle öldürülmüş bir kaç düzine insan sayılabilir. Ama idam cezasına mahkum olmuş bir tek işkenceci göstermek mümkün değildir. Bu durum işkence suçlularının bir merkezden yönlendirildiğini ve korunduğunu, olağanüstü garantilerle donatıldığını göstermektedir.

İşkence suçları karşısında, bir kısım savcıların kusuru bulunmaktadır. Kimi yargıçların kusuru, hatta himayesi vardır. Bunu ayrı bir yazı konusu yapacağız.

İşkenceciler korunurken şu gerekçe ileri sürülmektedir: "İşkence yapmadan suçluyu konuşturamazsın, suçlunun örgüt hakkında bilgi alamazsın, suçu önleyemezsin..." Yani bu alçaklık, vatan, millet gibi değerler arkasına sığınılarak korunmaktadır.

İşkence ve zulmle bir şey yarılsaydı, devrik Şah bu kadar kepaze olur muydu? Şimdi sığınacak delik aramakta. Şahın zulmünü bilmeyen var mı?

Toplumu düzeltmek, terörü önlemek, buhranı atlatmak, en önce olaylara sağlam bir kafayla bakmakla mümkündür. Sebepleri hayallerde değil de, gerçeklerde aramak, hastalığa doğru teşhis koymak gerekir. İşkence ve zulmün gerçeği ortaya çıkardığı da doğru değildir. Bir çok masum insanın bu yolla suç kabul ettiği az rastlanan bir olay değildir.

Bugünkü kargaşanın temelinde iki odak bulunmaktadır. Biri MHP, ötekisi Sovyetler ajanı TKP'dir. Bu iki odak toplumdaki bu fırtınanın kaynağıdır. Bunlara karşı etkin mücadele yürütmeden, bunların kökü kazınmadan, ne kadar zulm ve zorbalık yapılırsa yapılsın, kargaşa önlenmeyip artacaktır. Çünkü bu odaklar yerine sıradan insanlara yapılan baskı, en önce bunların işine yarıyacaktır.

Sıkıyönetim bölgelerinden ve sıkıyönetim dışı bölgelerden işkence feryatları gelmektedir. Sıkıyönetim dışı bölgelerde işkence bizzat yöneticiler tarafından yapılmaktadır.

Mafia yöneticileriyle kolkola resim çektirenler yönetici yapılırsa, elbette bunlar halka zulm eder, buna şaşılacak bir şey yoktur. Onun için bu yöneticilere, yapmayın etmeyin demeye bile gerek yoktur. Bunları sanık sandalyesine oturtmak gerekir. Geç kalmakla birlikte.

Maraş katliamından bu yana başta bir kaç büyük vilayet olmak üzere, yurdun pek çok yerinde sıkıyönetim uygulaması bulunmaktadır. Bu iller siyasal olayların, terör olaylarının yoğun olduğu illerdir. Zaten işkence de genellikle siyasal sebeplerle gözaltına alınanlara uygulanmaktadır.

Sıkıyönetim bölgelerinde, gözaltına alınanlar ilk önce Emniyet 1. Şubelere, parmak izi almak, resim çekmek, suç dosyalarına bakmak adı altında götürülmekte, orada bir kaç gün işkenceden geçirildikten sonra sıkıyönetime teslim edilmektedir.

24 Aralık olaylarında gözaltına alınan Hüseyin Karakaş isimli memur işkenceyle öldürüldü. Bir kaç gün önce gözaltına alınan Yaşar Gündoğdu isimli memur aynı yöntemle öldürüldü. Her ikisinin ölüm sebepleri aynı. Aynı tür işkenceyle can verdiler. İlkinin yapanların elleri kırılsaydı, ikincisine uzanamayacaktı.

Sıkıyönetim bölgelerinde yapılan işkenceler, işlenen cinayetler, bizzat sıkıyönetimleri ilgilendirmektedir. Çünkü işkenceye uğrayanlar, sıkıyönetimin adına gözaltına alınmaktadır. Bu bakımdan sıkıyönetim komutanlıklarının, bu canavarların yakasından tutması, her şeyden önce kendi itibarlarına sürülmek istenen karayı önleyecektir.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ADAPAZARI

TAEK-WONDO VE JUDO SPORU, POLİTİK AMAÇLAR İÇİN KULLANILMAK İSTENİYOR

Antrönör belgesi ve siyah kuşağı alamayan bir kişinin nezaretinde bu spor Adapazarı'ında ölmeye mahkum edilmiştir. 6 siyah kuşak sporcu varken kırmızı kuşak bir kişinin hocalığı olsa olsa kendi politik düşüncelerine hizmet eder. Taekwondo ve judo dahil.

Taekwondo ve judo tüm sporların içinde en disiplinli olanıdır. Bu sporda mutlak bir hiyerarşi sözkonusudur. Beklenen başarılar ve yetenekler bu ilkeler üzerinde yükselir. Disiplinsizliği affetmeyen bu spor dalının Adapazarı'nda politik düşüncelere kurban edilmesi, bu sporu yapanlar ve izleyenlerce üzüntü ile karşılanmaktadır.

Bu spor dalı 1975'lere kadar pek bilinmiyor ve tanınmıyordu. Ecz. Mehmet Büyükacaroğlu'nun Taekwondo ve judo fahri antrenörlüğüne atanması ile bu spor dalı Adapazarı'nda ileri boyutlara ulaştı. 5 yılda 5 bin genç bu sporu zevkle yapar hale geldi. Yetenekli olanları da, siyah kemere kadar yükseldiler. Halen Adapazarı'nda antrenör düzeyinde 6 siyah kemer sahibi sporcu var. Bu başarı antrenör Acaroğlunun politik düşünceyi spora sokmaması ve eğitime özen göstermesi ile gerçekleşti. Kendisi judoda siyah kemer II.dan'a kadar yükselmiş, judo taekwondo müsabakalarında da derecelere girmiş, judoda üniversitelerarası turnuvolarda birinci olmuş, milli takıma kadar seçilmiştir. Mehmet Acaroğlu judo ve taekwondo ajanı ve bölge müdürünün kişisel tutumu ile görevinden alınmış ve yerine kendi yetiştirdiği öğrencisi Serhat Rahvan siyah kuşak şartı ve antrenörlük belgesi bile aranmadan bu göreve getirilmiştir.

Siyasetin girdiği yerde spor işlevini yitirir ve politik düşüncenin tutanağı olur. Yapılmak istenen açıktır. Adapazarı'ında bu spor ölsün, fakat siyasal yandaşlarımız belirli makamlara gelsin.

Yeni antrenörün atanmasından sonra öğrenciler bu atamayı protesto etmiş ve bu sporu bırakmaya karar vermişlerdir. Şimdi sporcusuz antrenör gibi komik bir durum meydana gelmiştir.

Antrenör belgesi ve siyah kuşağı alamayan bir kişinin nezaretinde bu spor Adapazarı'ında ölmeye mahkum edilmiştir. 6 siyah kuşak sporcu varken kırmızı kuşak bir kişinin hocalığı olsa olsa kendi politik düşüncelerine hizmet eder. Taekwondo ve judo dahil.

Yasalara aykırı olduğu açıkça ortada olan bu durum Sakarya spor kamuoyu ve sporcularını üzmektedir. Taekwondo ve judo sporu karşılaşma ve müsabakalar için yapılır. Bu sporu politikaya alet etmek sporu spor olmaktan çıkarır. Dövüş ve kavga aracı haline getirir.

Spor kamuoyu ve ilgililer bu anarşik ortamda sporun, sporluktan çıkarılmasına seyirci kalamaz, kalmamalıdırlar. Sporun yüceliğine saygı bunu gerektirir. İlgililerden bunu beklemek hakkımızdır.

Bir okuyucu

Böyle kongre görmedim

25, 26, 27 Nisan'da yapılan HBF'nin kongresine katıldım. Gerçekten tam bir demokrasi havası içerisinde seçim yapıldı. Şimdiye kadar böyle bir kongreye rastladım dersem yalan olur. Geçenlerde yapılan FİDEF kongresini gazetelerde izlemiştim. Arada dağlar kadar farkın olduğunu gördüm. Kongreyi dört bir yandan gelen Türk, yabancı insanlar doldurmuştu.

Kongrenin 2. günü çok coşkulu ve neşeli bir hava içerisinde geçti.

Köln'den Bir İşçi

BURSA

Gör baba gör

Milletleri birbirine kırdıranı
Ülkeleri işgal edip durmadan
yayılanı
Vietnam'ı Kamboçya'ya
saldırtanı
Gör babo gör Rusya'yı gör.

Türkiye'de yaşasın Rusya diye
bağırmışlar.
Sosyalizmi ihraç etmeye
kalkmışlar
Güya yurdumuzda savaş örgütleri
kurmuşlar
Gör babo gör yaptıranı gör

Silahlanmada Amerika ile yarıştı
Durmadan elalemin işine karıştı
Bu sosyalizmin adına mı yakıştı
Gör baba gör cingarı gör.

Ekmeğine bal sürüp yedi
Bir lokma ekmeğime göz dikti.
Vietnam'da dersine yetti
Gör babo gör zalimi gör

Yetti canına artık ezilen halkın
Gözünüzü açın da dünyaya bakın
Rusya'ya peşkeş çekme sakın
Gör babo gör sömüreni gör.

Zihni Angishan
Soğuk Demirci
İNEGÖL

Can güvenliğimiz olmadığından okuldan ayrılıyoruz

Gün geçmiyor ki arkadaşlarımız dışarıdan getirtilen ülkücüler tarafından dövülmesin

Sayın Milli Eğitim Bakanı. Hükümetinizin kurulduğu dönemde yaptığınız basın toplantısında, can güvenliğinin, öğrenim özgürlüğünün sağlanmadığı tek bir okul bırakmayacağınızı söylemiştiniz. Bu söyledikleriniz okumak isteyen tüm öğrencilerin kalbine su serpmişti.

Fakat biz dediklerinizin zerresinin dahi okullarımızda uygulanmadığına her gün gözlerimizle şahit oluyoruz.

Gün geçmiyor ki arkadaşlarımız, dışarıdan getirtilen, ülkücüyüm diyen saldırganlarca dövülmesin. Her gün anne ve babalarımız, acaba çocuğum bugün evine sağ salim gelecek mi diye üzüntü çekmektedirler. Bazılarımızın da anne ve babaları okulla ilişkimizi kesip tastiknamelerimizi aldırtmaktadırlar.

Saldırganlar, özellikle okulumuza yakın bir yer olan ülkücüyüm diyen kişilerin işgallerinde bulunan Osmaniye Endüstri Meslek Lisesinde üslenmektedirler.

Bizler, yapılan saldırılara cevap vermek zorunda kaldığımızda müdürümüz saldırganları cezalandıracağı yerde taraf tutarcasına dövülen arkadaşlarımıza çıkışarak elinden birşey gelmediğini söylemektedir. Bu durumda okulumuzda huzur ve cangüvenliğinin sağlanabilmesi için aşağıdaki önlemlerin alınmasında fayda görüyoruz.

* Okulumuzda zorbalık yapanlara derhal idari işlem yapılmalı.

* Saldırı olayları karşısında pasif kalan, görevlerini yerine getirmeyen müdürümüz saldırganlara karşı aktif bir tutum almalıdır.

* Saldırganların yoğun olduğu dört yol kavşağına güvenlik görevlisinin verilmesi gerekir.

Bu önlemler alındığı takdirde kısa vadede de olsa sorunlarımıza bir nebze çözüm getirilmiş olunacaktır. Aksi takdirde Anayasamızca güvence altına alınan en tabii hakkımız olan okuma ve can güvenliğimiz ortadan kalkmış olacaktır.

Osmaniye Dervişpaşa
Lisesi Öğrencileri

demokrat gözüyle
lütfü oflaz

O...

Tito da göçtü gitti...

Onu nasıl anlatmalı bilmem ki?

En iyisi onu yakından tanıyan dostlarının, düşmanlarının ağzından anlatalım.

Böylelikle de Tito'nun ne olup, ne olmadığını açıklığa kavuşturalım.

Yıl 1944.. Hitler'in Gestapo Şefi H. Himmler Tito için diyor ki:

"Tito komünisttir ve bizim düşmanımızdır.. Faşizme karşı baş eğmeyen bir karakteri var.. Hiç bir zaman iflas ettiremedik onu.. Aksine o bizi iflas ettirdi.."

İşte Tito'nun ilk özelliği.

Tito, her şeyden önce bir anti-faşistti..

Yıl 1951.. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri K.Lie, Tito için şunları söylemektedir:

"Başkan Mareşal Tito, işgalci ve dış kaynaklı güçlere savaş zamanında olduğu kadar barış zamanında da karşı çıkan bir kişiliğe sahiptir..."

İşte Tito'nun ikinci özelliği:

O, bir anti-emperyalistti...

Yıl 1970.. Sözü Libya Devlet Başkanı M.Kaddafi'ye bırakıyoruz:

"Biz, Başkan Tito'yu 20. yüzyılın bağımsızlık politikasının Üçüncü Dünya ülkelerinin en önde gelen liderlerinden biri olarak görüyoruz.."

İşte Tito'nun üçüncü özelliği:

Tito, çağımızda bağımsızlığın, bağlantısızlığın bir simgesiydi...

Yıl 1971.. Şimdi de Papa Pavao'nun Tito hakkında söylediklerine kulak kabartıyoruz:

"Kutsal makam ve ben, barışın korunması yolundaki çabalarınızı saygıyla selamlıyoruz..."

İşte Tito'nun dördüncü özelliği:

O dünyada barış fikrinin önde gelen isimlerinden biriydi...

Yıl 1947.. Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Başkanı G.Dimitrov Tito hakkında şöyle konuşmaktadır:

"Yugoslavya'da elde edilen en büyük başarı; Sırpların, Hırvatların, Slovenlerin, Karadağlıların, Mekadonyalıların kardeşlik ve birliğinin sağlanmasıdır. Bu büyük başarıda dostumuz ve arkadaşımız Tito'nun kuşkusuz çok büyük payı vardır..."

İşte Tito'nun beşinci özelliği:

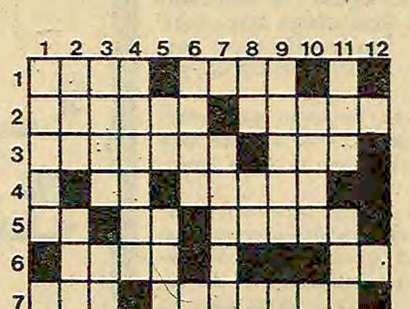
Tito, her ulusa kendi kaderini tayin hakkı tanıyan ve bunu ülkesinde başarıyla uygulayan bir önderdi...

●●●●●.........

Evet, anti-emperyalist, anti-faşist bir kişiliğe sahip olan ve çağımızda bağımsızlığın, bağlantısızlığın, barışın bir simgesiydi O...

Güle güle Tito...

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1) TERSİ büyük ve ağır kitle; Bir tabanca cinsi 2) Bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açığa vurma; TERSİ alışverişte durgunluk 3) Büyük ölçüde alış veriş; TERSİ saklanması gerekli şey 4) Tersi dil 5) Geometride bir sayı; TERSİ isim; Doğu'da Rus yanlısı bölücü bir grup 6) TERSİ ait; Vahşi hayvan barınağı 7) Parlak olmayan; Arsız 8) Bir hayvan; Faşistlerin bir örgütlenme şekli; TERSİ özellikle salatalarda kullanılan ve üzümden yapılan bir sıvı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	H	Ü	S	E	Y	İ	N	R	A	H	M	İ
2	A	L	E	B	İ	V	■	E	T	■	A	S
3	S	Ü	■	E	V	E	T	■	M	A	R	T
4	A	T	A	B	■	D	E	K	O	R	■	İ
5	K	■	K	İ	L	İ	M	■	S	A	İ	K
6	A	S	İ	Y	E	■	A	■	F	■	A	L
7	L	A	S	A	■	İ	L	K	E	■	Ş	A
8	İ	L	■	T	A	S	A	■	R	E	E	L

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Yazılmış ya da basılmış yaprakların biraraya getirilmesiyle oluşan büyük çaplı dergi; Bir nota 2) TERSİ İstanbul Ticaret Odasının kısaltılmış adı; Gelir 3) TERSİ çabuk, ivedi; TERSİ bir boru sesi 4) Kalın çadır bezi 5) Namus, utanç duygusu; TERSİ Uzakdoğuda yaygın bir dinin kurucusu 6) TERSİ öz, varlık; TERSİ bir hayvan 7) Şehir dışı, kır 8) Proteinli bir gıda maddesi; Bir nota; Bir soru edatı 9) TERSİ yıkık, dökük; TERSİ kilometrenin kısaltılmışı 10) Gurbettekilerin hasreti; TERSİ eski Mısır'da bir tanrı 11) TERSİ ortaya dök anlamında bir emir; TERSİ müsaade

Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA 7 MAYIS 1980
10 LIRA

Tito'nun cenaze törenine tanınmış devlet adamları katılıyor

Demirel, Hua Guofeng, Çavuşesku, Brejnev, Mondale, Schmidt, Gandi törene katılanlar arasında

Josip Broz Tito

BELGRAD (AJANSLAR)

YÜZBİNLERCE Yugoslavyalı başkent Belgrad'da Mareşal Tito'ya son saygı duruşunda bulunurken, Tito'nun cenaze töreninde önde gelen devlet adamları hazır bulunuyor.

Türkiye'yi temsilen Başbakan Süleyman Demirel, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen ve partisini temsilen CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Tito'nun cenaze töreninde hazır bulunuyor.

Çin Komünist Partisi Başkanı ve Başbakan Hua Guofeng, Romanya Devlet Başkanı Nikolay Çavuşesku, Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev, İtalya Cumhurbaşkanı Pertini, Fransa Başbakanı Barre ve Dışişleri Bakanı François-Poncet, Portekiz Devlet Başkanı Eanes, İspanya Kralı Juan Carlos, İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher, Hindistan Başbakanı İndra Gandi, ABD Başkan Yardımcısı Walter Mondale, Finlandiya Devlet Başkanı Kekkonen, İsveç Kralı Carl Gustav, Federal Almanya Başbakanı Halmut Schmidt, Norveç Kralı Olaf, Belçika Kralı Baudoin ve çok sayıda devlet ve hükümet başkanı cenaze törenine katılanlar arasında yer alıyor.

Bu arada Tito'nun ölümünden sonra bütün devletler mesaj yayınlarken, Bulgaristan'ın mesaj yayınlamaması dikkat çekti.

Aynı şekilde Arnavutluk da herhangi bir mesaj yayınlamadı.

MESAJLAR VE TEPKİLER

Tito'nun ölümü dolayısıyla çok sayıda devlet, kuruluş ve örgüt mesaj yayınlamaya devam ediyor.

* AET, Tito'nun ailesine ve Yugoslavya halkına başsağlığı mesajı gönderdi. Mesajda, Tito, "Ülkesinin bağımsızlığını büyük bir cesaret ve kararlılıkla kuran ve savunan kişi" olarak sözedildi.

* Fransa Devlet Başkanı Giscard d'Estaing Tito'yu överek, Yugoslavya'nın dış politikasında bir değişiklik olacağını sanmadığını söyledi.

* DGBF, gönderdiği mesajda, Tito'nun ölümünden üzüntü duyduğunu bildirerek, "Bağlantısız ülkeler ve topluluğunun yeni e-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

ABD, Ortadoğuya 12 bin asker gönderiyor

TEL AVİV

İSRAİL Radyosu, 6 Mayıs tarihli yayında, ABD'nin yakında, Ortadoğu bölgesine 12 bin kişiden oluşan bir askeri birlik göndereceğini bildirdi.

Habere göre Amerikan deniz piyadelerinden oluşan birlikte daha çok çıkarma kuvvetleri yer alacak.

AP'nin bildirdiğine göre ABD, Ortadoğu'ya gönderilmek üzere Port Hueneme'ye techizat yığmaya başladı. Techizatlar içinde 12 bin askerin kullanacağı tanklar, anfibik saldırıda kullanılacak araç ve gereçler, silahlı personel taşıyıcıları ve jiplerin bulunduğunu açıklayan yetkililer, yükleme işleminin de 15 Mayısta başlayacağını belirttiler.

Tito'nun hayatından dönemler

Tito 1934 yılında

Birinci Dünya Savaşında Tito

Tito'nun sahte mühendis kimliği

Tito'nun gençliği hapislerde geçti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

KENDİMİ suçlu hissetmiyorum, çünkü bu mahkemeyi geçerli saymıyorum. Benim için sadece parti mahkemesi geçerlidir. Yasadışı Yugoslav Komünist Partisi üyesi olduğumu itiraf ediyorum; burjuvazi tarafından proletaryaya nasıl bir haksızlık yapıldığını gösteren komünizm propagandası yaptığımı ve bütün bunları gerek kongeranslarda, gerekse insanlarla kişisel konuşma ve toplantılarda gerçekleştirdiğimi de kabul ediyorum. Bu konferansların nerelerde yapıldığını söyleyemem. Bütün bunları Komünist Partisi 1921 yılında kapatıldığı ve illegal olduğu için yaptım.

"Devleti Koruma Kanununu okumadım. Ancak bu hareketimle o kanunu ihlal ettiğimin bilincindeyim. Tabiat kanunlarını, bir sınıf tarafından bir diğerini ezmek için yapılmış kanunlardan üstün tutarım. Hayatımı ideallerim uğruna vermeye hazırım."

7 Kasım 1928 tarihinde yapılan bu savunmanın sahibi 35 yıl Yugoslavya'yı yönetecek olan Josip Broz Tito'dur.

5 yıl hapis yatan Tito'nun bu ilk tutuklanması değildi. Daha önce de savaşa gitmek istemediği için ülkesinde 1917 Ekim Devrimi patlak vermeden Rusya'da kısa bir süre hapis yatmıştı. Zorla gönderildiği Birinci Dünya Savaşında Avusturya-Macar ordusunda savaşırken yaralanmış ve Rusya'da çalışmaya mecbur edilmişti. Oysa o Ekim Devrimine katılmak üzere bulunduğu yerden kaçmış, devrimden sonra da hapisten çıkarak, Kızıl Ordu saflarında savaşmıştı.

1892'de doğan Tito köylü bir aileden gelme. Kendisi hayata bir çilingirin yanında çırak, daha sonra da metal işçisi olarak atıldı. Bu işçi kökeni onun 1920'de katıldığı Yugoslavya Komünist Partisinde (YUP) hızla yükselmesinde yardımcı oldu.

Tito ayrıca uluslararası komünist hareket içinde de önemli görevler aldı. Hapisten sonra Moskova'ya giden Tito artık YKP Merkez Komitesi üyesiydi. Moskova'da Komünist Enternasyonalin Yugoslavya bürosunun başı olarak çalışan Tito'nun bu dönemdeki en yakın çalışma arkadaşlarında birisi de Bulgaristan Partisinin lideri Georgi Dimitrov'du. Bu dönemde Tito, 1936'daki İspanya iç savaşına da katıldı.

1937'de ülkesine dönen Josep Broz aynı yıl YKP'nin Genel Sekreterliğine getiriliyordu.

(Yarın: Tito, Anti-faşist Savaşta)

YSE 3. Bölge Müdürü Kaya Serdaroğlu'nun Erzincan MHP eski Gençlik Kolları Başkanı Suat Erbil'le birlikte işçileri YSE-İş'ten ayırmak için baskı yaptığı bildiriliyor

İzmir YSE-İş 3. Bölge Başkanı Şeref Bora:

MİSK'e üye olmayan, YSE'ye mevsimlik işçi olarak alınmıyor

İZMİR (ÖZEL)

İZMİR YSE 3. Bölgede işçileri Türk-İş'e bağlı YSE-İş Sendikasından ayırıp MİSK'e bağlı Köy YSE-İş'e kaydetmek için yapılan baskılar gün geçtikçe artıyor. Mevsimlik işçi alımının başladığı bu yeni dönemde MHP'den kart getirmeyenler ve MİSK'e kaydolmayanlar işe alınmıyor. Birçok işçinin MİSK'e kaydolmamak için işe girmekten bile çekindikleri belirtiliyor.

Konu ile ilgili olarak gazetemize bir açıklama yapan YSE-İş 3. Bölge Başkanı Şeref Bora son gelişmeler hakkında şunları söyledi:

"Sendikamızın işyerindeki odasını kapattırmak için devamlı baskı yapılıyor. AP hükümetinin atadığı Müdür Kaya Serdaroğlu, yardımcıları Suat Erbil ve Ali Usturalı her türlü yola başvuruyorlar. Bana 'Bu sendikayı kapatacaksın, 226 üyen kapıya dizilse bile burayı açık tutmayacağız'

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

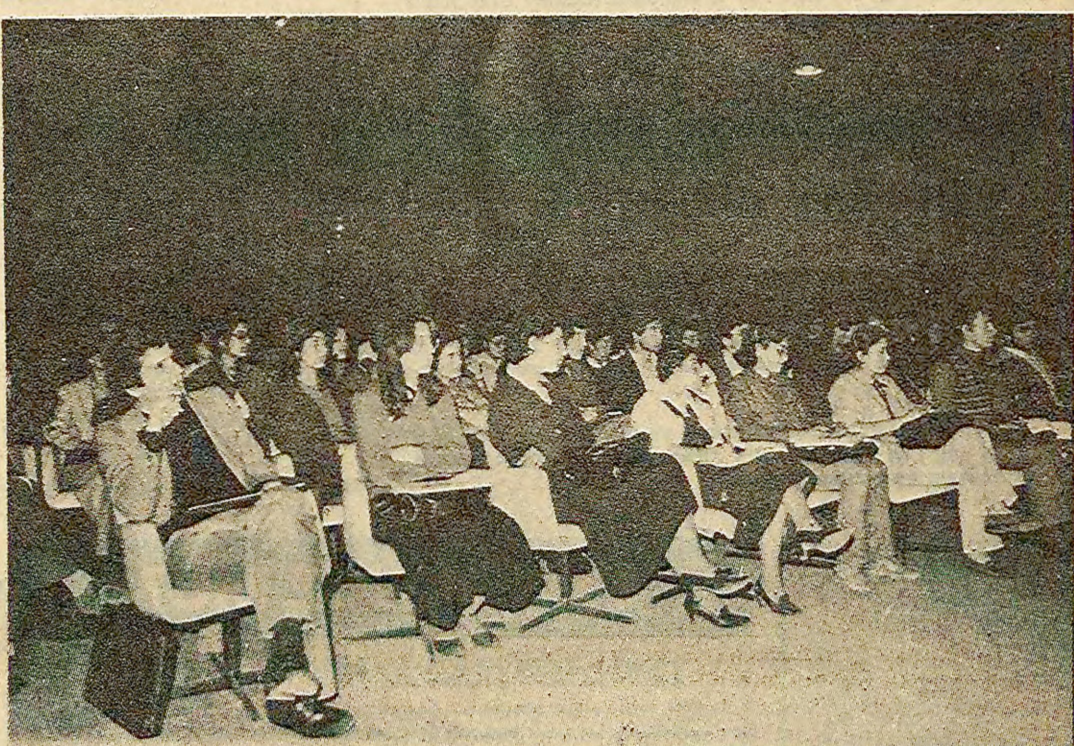
Türk-İş: "Artık uyarı değil, eylem yapacağız"

ANKARA(ÖZEL)

TÜRK—İş yetkilileri hükümete son uyarıda bulunduklarını belirterek bundan böyle istekleri yerine getirilmediği takdirde eylemin gündeme geleceğini bildirdiler. Türk-İş yetkilileri bu konuda şöyle dediler:

"Türk-İş Yönetim Kurulu 10-12 Nisan tarihinde yaptığı toplantılar sonucunda tespit edilen uyarıları yaptı. Bu uyarı artık sonuncudur. Bundan sonra eylem gündeme gelecektir. Uyarı mayıs ayının sonuna kadar geçerlidir. Eğer taleplerimiz gerçekleşmezse, mayıs ayının sonunda Yönetim Kurulu olağanüstü toplanarak eylem türünü saptayacaktır."

Parti liderleriyle görüşmelerinin "Erbakan hariç" olumlu geçtiğini söyleyen yetkililer, bugünlerde de son olarak Kontenjan ve Milli Birlik gruplarıyla görüşeceklerini açıkladılar.

Tepebaşı Deneme Sahnesinde düzenlenen "Türkiye'de Gençlik" konulu söyleşi üniversite öğrencileri tarafından ilgi ile izlendi. (Fotoğraf: AYDINLIK)

"Türkiye'de Gençlik" konulu söyleşide, ülkemizde 2 milyona yakın gencin işsiz olduğu belirtildi

Öğrencilerin, üniversite yönetiminde temsil edilmemesi eleştirildi

GENÇLİK SERVİSİ

İSTANBUL İktisadi Ticari İlimler Akademisine bağlı Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi Kürsüsünün katkısıyla düzenlenen "Türkiye'de Gençlik" konulu söyleşide ülkemizdeki gençlik olayının anarşi, terör ve bombalı pankart değil, açlık, işsizlik ve dilediğince öğrenim görememek olduğu belirtildi.

İstanbul İTİA'ya bağlı SBF'nin katkısıyla düzenlenen "Türkiye'de Gençlik" konulu söyleşi Tepebaşı Deneme Sahnesinde yapıldı. Yüksel Yalova'nın yönettiği söyleşiye Dr. Erdal Atabek, Mahmut Dikerdem, Nihat Falay ve Gündüz Vassaf katıldı.

Gündüz Vassaf konuşmasında Türkiye'deki gençlik olayının anarşi, terör, bombalı pankart değil, açlık, işsizlik, üniversiteye girememek, özgürce öğrenim görememek ve gençlerin ezilmesi olduğunu belirtti. "Şiddete başvuran gençler değil düzendir" diyen Gündüz Vassaf, aile, okul ve asker eğitiminin dayağa dayalı olduğunu söyledi. Televizyondaki yabancı dizi filmlerde "Parası olan haklıdır, başarılı olmak için ezmek gerekir" fikrinin verildiğini belirten Vassaf, devlet şiddetine maruz kalanların yoksul kesimden olduğunu söyledi.

Daha sonra söz alan Doktor Erdal Atabek ise konuşmasında özetle gençliğin artan sömürü ve

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

CHP Milletvekili İsmail Akın:

Ülkü-Bir, parasız yatılı sınavında bazı öğrencilere cevap anahtarı dağıttı

ANKARA (ÖZEL)

GEÇTİĞİMİZ günlerde Parasız Devlet Yatılı Okulları sınavlarında birçok öğrencinin üzerinde soru cevaplarını kapsayan cevap anahtarları çıktığı, durumun zabıtlarla saptandığı açıklandı.

CHP Afyon Milletvekili İsmail Akın bu konuda Başbakan Süleyman Demirel'e gönderdiği telgrafta anahtarların öğrencilere Afyon Milli Eğitim Müdürlüğü kanalıyla ve Ülkü-Bir aracılığıyla dağıtıldığını belirtti. Akın, sınavların iptal edilmesini, suçluların cezalandırılmasını istedi. İsmail Akın aynı konuda Milli Eğitim Bakanına yönelttiği yazılı soru önergesinde de bu konuda nasıl bir işlem yapıldığını sordu.

Bir Afgan direniş örgütünün binasına bomba kondu: 25 ölü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

PAKİSTAN'ın Peşaver kentindeki Afgan direniş örgütlerinden "Cemaat-i İslami"nin merkez binasına konan bombanın patlaması sonucu 25 kişinin öldüğü bildirildi.

Gözlemciler, bombayı Pakistan'daki Sovyet yanlısı Belucilerin koymuş olabileceklerinin tahmin edildiğini ifade ediyorlar.

Öte yandan Afganistan'da nisan ayı içindeki çarpışmalarda Afgan direnişçilerinin 13 Sovyet zırhlı aracını imha ettiği, biri subay olmak üzere 100 Rus askerini öldürdüğü ve 38 askeri de tutsak aldığı açıklandı.

Filistin'in özerkliği görüşmelerine ara verildi

KUDÜS

İSRAİL Radyosu, Filistin'in özerkliği konusunda ABD—Mısır ve İsrail arasında sürdürülen üçlü görüşmelere yeni bir emre değin ara verildiğini bildirdi.

Görüşmelere ara verilmesi önerisinin Mısır'dan geldiği ve Başbakan Mustafa Halil başkanlığındaki Mısır heyetinin Batı Şeria ve Gazze bölgesinde güvenliğin sağlanması konusunda belirli bir ilerleme kaydedilmeden görüşmelerin sürdürülemiyeceği görüşünü savunduğu duyuruldu.

Siyasal gözlemciler Filistinlilere gerçekleştirilen başarılı operasyon üzerine İsrail tarafının üçlü görüşmelerdeki tutumunun bir hayli sertleştiğine dikkat çekiyorlar.

Küçükpazar Karakolunda dövülen ve paspas yaptırılan sigara satıcıları (Fotoğraf: AYDINLIK)

Küçükpazar Karakoluna düşenlere zorla paspas yaptırılıyor

İSMAIL AYDOĞMUŞ

İSTANBUL'un Küçükpazar Karakoluna düşen sigara satıcıları, komiser ve polisler tarafından dövülüyor ve karakol binası kendilerine paspas ettiriliyor.

Görüştüğümüz satıcı gençler, "Biz işsiz olduğumuz için bu işi yapıyoruz. Küçükpazar Karakolundaki polisler aslında onlara haraç sigara vermediğimiz için bu kadar baskı yapıyorlar. Polis elimizdeki sigaraları alıp bizi karakola götürüyor, sigaralarımızı yırtıyor bize "... koyduğumun Kürtleri ve şeklinde çeşitli hakaretlerde bulunuyorlar. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de karakolu bize temizletip paspas ettiriyorlar."

Küçükpazar Karakolundaki polislerin ve komiserin bu tür uygulamaları daha önce de görülmüştü. Bir süre önce yine buna benzer bir hakaret ve dayak olayı ile ilgili olarak polisler hakkında soruşturma açılmıştı. Bu soruşturma halen sürüyor.

Eskişehir'de 2 kişi öldürüldü

HABER MERKEZİ

ESKİŞEHİR Muttalip Caddesinde bulunan bir taksi durağının yanında yolda yürüyen Abdullah Çetin ve İsmail Demircan adlı yurttaşlar kimlikleri belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısına uğradılar. Abdullah Çetin olay yerinde, İsmail Demircan ise hastanede ameliyata alınırken can verdi. Yetkililer olayla ilgili olarak 23 kişinin gözaltına alındığını, soruşturma ve aramaların devam ettiğini bildirdiler.

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Kültür Bakanlığı Müsteşarı Emin Bilgiç'in tüm yetkileri alındı

AP hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra, Kültür Bakanlığında üst kademelerde görevlere getirilen MHP'li yöneticilere karşı tepkiler yoğunluk kazandı.

Bugüne kadar uygulamalarıyla MHP'li olarak tanınan Kültür Bakanlığı Müsteşarı Emin Bilgiç'in tüm yetkileri alındı. Ayrıca MHP'li Eski Eserler Genel Müdürü Nurettin Yardımcı da görevinden alındı.

Önümüzdeki günlerde Bakanlıkta üst kademelerdeki tüm MHP'lilerin görevden alınacağı bildirildi.

Otomobil-İş ve Maden-İş, MESS'le yeniden biraraya geliyor

İŞÇİ SERVISI

MESS'in Türk-Metal Sendikası ile imzaladığı sözleşmeyi diğer sendıkalarla da imzalamaya hazır olduğunu açıklamasından sonra yaptığı çağrı üzerine Maden-İş ve Otomobil-İş yöneticileri ile MESS yöneticileri yeniden biraraya geliyorlar. MESS'le Maden-İş heyeti arasındaki görüşme bugün, Otomobil-İş yöneticileri ile de yarın yapılacak.

Otomobil-İş yöneticileri bu konuda gazetemize yaptıkları açıklamada anlaşma sağlanabilmesi için herşeyden önce MESS'in sözleşmenin yürürlük süresi ile ilgili açıklamasını değiştirmesi gerektiğini vurgulayarak şöyle dediler:

"Bildiğiniz gibi MESS yetkilileri yaptıkları açıklamalarda greve çıkılan işyerlerinde sözleşmenin parasal hükümlerini imza tarihinden itibaren geçerli sayacaklarını açıkladılar. Bizim şu anda grevde olan 3 işyerimiz var MESS'in bu açıklaması bu işyer

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Bakanlar Kurulu, Simko Fabrikasındaki grevi bir ay süreyle erteledi

ANKARA (AA)

Bakanlar Kurulu Kartal'da kurulu Simko işyerinde T.Maden İş Sendikasının yürüttüğü grev milli güvenlik gerekçesiyle bir ay süreyle erteledi.

Karar dünkü Resmi Gazetenin mükerrer sayısında yayınlanarak yürürlüğe girdi. Bakanlar Kurulu daha önce de bilindiği gibi Tekfen grevini aynı gerekçeyle ertelemişti.

Evinde "Kökler" kitabı bulunduğu için gözaltına alındı

ISTANBUL(ÖZEL)

GÜVENLİK kuvvetlerinin Alibeyköy'de geçtiğimiz pazar ve pazartesi günleri yaptığı aramalarda gözaltına alınanlar arasında evinde roman ve günlük gazete bulunanlar da yer alıyor.

Yapılan aramalarda evinde "Kökler" adlı bir romanla çeşitli ansiklopediler bulunan bir genç kız, bunların "suç unsuru" olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Bilindiği gibi "Kökler" adlı roman bir süre önce televizyonda dizi film olarak gösterilmiş ve geniş bir beğeni kazanmıştı. "Kökler" dizisi Amerika'da da "en iyi televizyon filmi" seçilmişti.

GÜNDEM dışı

TV VE TARİH

«Yaşayan Ünlüler» programından çıkarılan Sıtkı Ulay kimdi?

TV izleyicileri önce şaşırdılar. Öyle ya, ''Yaşayan Ünlüler'' programında 60 yıllarının tanınmış ismi Sıtkı Ulay'ın tanıtılmasını beklerken birdenbire ''Siyasi Mevta'' Kasım Gülek ile karşılaştılar. 1945 yılında hazırlanan Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun Meclisten çıkmaması için Adnan Menderes, Emin Sazak, Şeref Uluğ, Cavit Oral ve meclisteki diğer toprak ağaları ve mütegallibe milletvekilleriyle birlikte gösterdiği gayretler sayesinde üne kavuşan Gülek'in evinde dolaşan kamera bize birbirinden güzel bir sürü eski eser sergiledi.

Özellikle yurttaşların üzerine uygulanan eski eserleri koruma kanununun neden bu zata uygulanmadığını bir kenara bırakıp gazete haberlerinden AP'lilerin itirazı üzerine yayından kaldırıldığını öğrendiğimiz Sıtkı Ulay'ın hayatından bir bölümü biz sunalım:

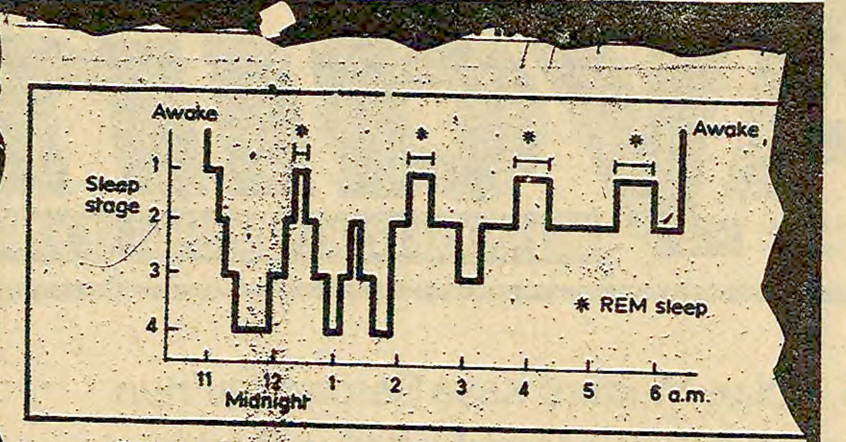
1958 yılında Türkiye'de siyasi hava raporları ülkenin üzerinde fazla miktarda bulutun dolaştığını kaydediyor, havada sürekli bir yağmur sıkıntısı dolaşıyordu. Sıtkı Ulay o zaman Erzurum'da 3. Ordu karargahındadır. Çevresinde hükümetten hoşnutsuz olduğunu ifade eden sesler artık daha sık yükselmeye başlamıştır. Hükümetin Orduya karşı ilgisizliği, kayıtsızlığı artık günlük konuşmalardandır. Ulay, hükümetle temas imkanı arar ve bulur da. Ankara'ya gider. Başbakan Adnan Menderes ile görüşür. En kibar halleriyle Ulay'ı dinleyen Menderes şikayetlerini bir kere de Bayar'a iletmesini ister.

Sıtkı Ulay Celal Bayar'la görüştürülür. Bayar hiç de nazik değildir. Ulay'ın görevi, hizmet yeri, birliği kaydedilir.

Sıtkı Ulay Erzurum'a döndüğünde tevkif emrinin kendisinden önce geldiğini öğrenir. Birinci Ordu Askeri Mahkemesine sevkedilecektir. Ulay doğrudan mahkemeye gider. Sorgu, sual ve sonunda serbest bırakılır.

Bu olayın üzerinden bir kaç yıl geçtikten sonra Sıtkı Ulay Ankara Harpokulu Kumandanlığına atanır. Bilindiği gibi 27 Mayıs 1960 hareketinin başlama saati bu okulda tespit edilmişti.

Kasım Gülek'in acele programa yerleştirilmesi ve Sıtkı Ulay'ın son anda programdan çıkarılmasının nedenleri sakın geçmişteki bu olaylar olmasın.

Bilim adamları uykunun nedenlerini araştırıyor

Neden uyuyoruz?

Özeleştiri

Yandaki şema, 4 Mayıs tarihli Aydınlık gazetesinden alınmıştır. Şemadaki İngilizce sözler "uyuduğumuz" için Türkçeye çevrilmeden aynen yabancı dergiden alındığı biçimiyle gazeteye aktarılmış. "Neden Uyuyoruz" başlığı ne kadar da uygun düşüyor değil mi?

AÇIK DİPLOMASİ

Hayrettin Erkmen'e sormuşlar:

—Son zamanlarda nerelere gittiniz?

—Efendim en son Amsterdam'a gittim.

—Hangi toplantıya acaba?

—Tahtın devir teslim törenlerine...

—Zimbabve'nin bağımsızlık törenlerine katılamadınız mı?

—Efendim, yani Zimbabve, bildiğiniz gibi ve hatırlanacağı üzere, öte yandan ve bununla beraber...

—Nasıl?

—Türkiye, bildiğiniz üzere Afrika'ya açılma politikası izlemektedir. Ve dost ve kardeş, hatta biraz da akraba ülke, halk, millet ve memleketlerle ilişkilerimizi geliştirerekten... vs....

—Teşekkür ederim, Sayın Bakan.

—Bir şey değil efendim. Bu söylediklerim daha önce zaten neşriyatımıza (basına) aksettirilmişti.

Büyü yaptığı gerekçesiyle komşusu tarafından dövülen Hatice Çavuşoğlu

Büyü yaptı diye komşusunu hastanelik etti

İstanbul'un Baltalimanı semtinde 1 Mayıs günü Raif Kandemir adlı yurttaş, kızına büyü yaptığını iddia ederek 53 yaşındaki Hatice Çavuşoğlu adlı kadını döverek hastanelik etti. Olaya müdahale etmek isteyen Hatice Yavuz adlı komşusunu da dövdü. Hastaneye kaldırılan Hatice Çavuşoğlu'nun kaşına üç dikiş atıldı.

Olaydan hemen sonra Rumelihisar Karakoluna başvuran Hatice Çavuşoğlu, karakoldan kovuldu. Daha sonra tekrar şikayette bulunan Hatice Çavuşoğlu'nun kızkardeşlerinin aldıkları cevap ise ''tamam ilgileneceğiz'' oldu. Ancak görevlendirilen iki memur kendilerine araba tutulursa kaçan şahsı arayabileceklerini'' söylediler.

Olaydan sonra kaçan Raif Kandemir'in bulunamamasına karşılık haber göndererek ''Sizi yaşatmayacağım, gecekondunuzu başınıza yıkacağım'' diye tehdit ettiği öğrenildi.

Karakoldaki memurların ilgisizliğinden yakınan Hatice Çavuşoğlu ve kardeşleri memurların yaptıkları hareketleri protesto ettiler.

EN BÜYÜK ANARŞİST

Bir türlü başa çıkılamayan anarşi belasının ilacı bulundu. Sakal. Bu ilaç da nereden çıktı diyeceksiniz. Mucidi Erbakan Hoca. Hoca televizyondaki basın toplantısında "Öğretmenlerin sakalı zorla kestiriliyor. İman elden gidince de anarşi önlenemiyor" diyerek ilacını açıkladı. Televizyon seyircileri "peki Hoca niye sakalsız" diyerek birbirlerine sordular. Rivayete göre hanımı izin vermiyormuş. Anarşistin en büyüğü Hocanın yanındaymış da haberimiz yok

DUYDUNUZ MU?

Geleceğin şeker hastalarına müjde...

Şeker hastalarının günde iki kez ensülin iğnesi olma zorunluluğunu ortadan kaldıracak bir araç bulunduğu bildirildi. Kuzey İrlandalı bir doktor tarafından geliştirilen araç, pille çalışan küçük bir elektronik beyin (bilgisayar) ve ensülin depolamaya yarayan paslanmaz çelik bir depodan ibaret. Kibrit kutusu büyüklüğündeki araç vücudun ihtiyaç duyduğu miktarda ilacı otomatik olarak kana karıştırıyor. Aracın elektronik bölüm yemek sırasında biraz daha fazla ensülin kana vermek üzere önceden programlanıyor

Önümüzdeki bir buçuk yıl boyunca şeker hastaları üzerinde denenecek olan aracın daha sonra vücudun içine yerleştirileceği bildiriliyor. Bu durumda ensülin doğrudan doğruya karaciğere verilecek. On yıl süre ile vücudun içinde bulunacak olan aracın pilleri 3-5 yılda bir değiştirilecek. Ensülin deposunun ise altı ayda bir deri üzerinden şırınga ile doldurulması gerekiyor.

Denizde kalma rekoru

Scot Cowper adlı bir İngiliz 13 metre boyundaki teknesi ile dünya çevresini tek başına dolaşarak denizde tek başına en uzun süre kalma rekorunu kırdı. Cowper İngiltere'de bir "kahraman" olarak karşılanmış. Rekortmen denizcinin gezisi 249 gün sürmüş. Daha önceki rekor 226 gün ile yine bir İngilize aitmiş. Gemici Scot Cowper gezisi sırasında atlattığı büyük tehlikeleri anlata anlata bitiremiyormuş.

«BOZKURT» MÜDÜR

Ispartalı iki yurttaş konuşuyordu:

—Gönen Öğretmen Lisesi Müdürü Mehmet Kelle, komandoluğunu ''şanına'' yakıştıramamış olacak, adını ''Bozkurt'' olarak değiştirmiş. Artık bu soyadını kullanacakmış!

—Yok azizim MHP'liler kendilerini Kayseri mitinglerinde ''kelle avcısı'' ilan edince fukaranın ödü kopmuş. Ceddini reddetmek pahasına ''kelle'' soyadını terketmiş.

FIKRA

Zımnen ikrar

Mersin Valiliği 1 Mayıs günü DİSK tarafından düzenlenen mitinge memurların katılmasını yasakladı. Demek ki 1 Mayıs bir memur bayramı değildir. Vali mitinge öğrenci ve öğretmenlerin de katılmasını yasakladı. Demek ki 1 Mayıs öğrenci ve öğretmen bayramı da değildir. Mitinge yalnızca işçilerin katılmasına izin verilmiş. Öyle ise 1 Mayıs Bahar Bayramı acaba ne bayramı oluyor?

YURT HABERLERİ

Deprem evleri İmar Müdürlüğü yetkililerince satılırken, felaketzedeler de çadırlarda yaşıyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Erzincan İl İmar Müdürlüğünün milyonlarca liralık yolsuzluğuna göz yumuluyor

Deprem afetzedeleri için yapılanevler, 800 bin liraya satılıyor

■ Erzincan'da depremde yıkılan evlerin yerine yapılanı almak için afetzedeler rüşvet ödemek zorunda kalıyorlar.

NİYAZİ AĞAÇ (ERZİNCAN)

Erzincan'da afet bölgesi olan İstasyon ve Beydağı Mahallesinde afetzadeler için yaptırılan deprem evleri İl İmar Müdürlüğünde mahalleyle ilgisi bulunmayan kişilere 800 bin liraya satıldı. Öte yandan evleri deprem sırasında yıkılan ve halen baraka ve kerpiç yıkıntılarında kalan ailelere, evlerinin verilmediği üstelik bunun için rüşvet talep edildiği ortaya çıktı.

Deprem felaketzedesi yüzlerce aile kışı yıkıntılar içinde geçirirken 225 evin çoğu İl İmar Müdürlüğünce kiraya verildi.

İL İMAR YETKİLİLERİNE BİR SÜRE İŞTEN EL ÇEKTİRMİŞLERDİ

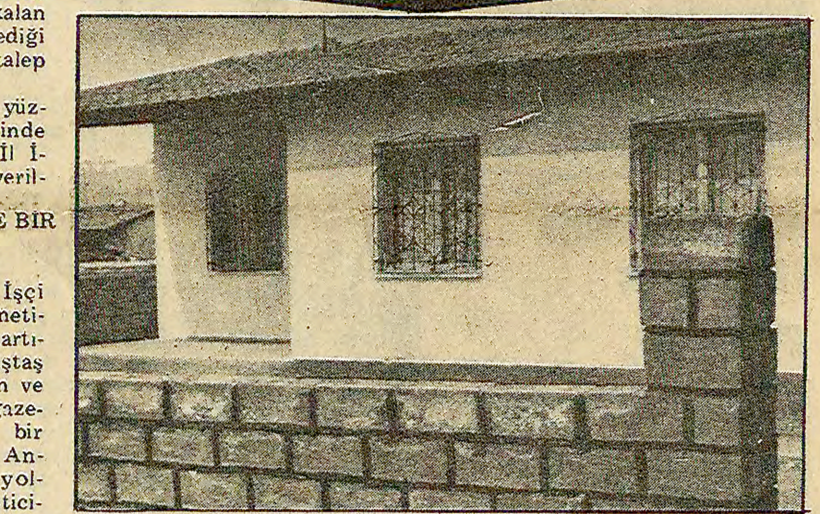
Yolsuzlukları Türkiye İşçi Köylü Partisi Erzincan İl yöneticileri tarafından ortaya çıkartılan İl İmar Müdürü Metin Çaştaş Müdür Muavini Cahit Sezgin ve Yıkım Şefi Orhan Oskay'a gazetemizin de yayını üzerine bir süre işten el çektirmişlerdi. Ancak adları milyonlarca liralık yolsuzluğa karışan İl İmar yöneticileri yeniden göreve başlatıldılar.

Afetzedeler için yapılan konutların dağılımında yolsuzluk yapılması üzerine İmar İskan Bakanlığınca müfettişler gönderilmiş ve yöneticiler hakkında rapor hazırlanmıştı.

ERZİNCAN HALKI AÇIKLAMA BEKLİYOR

Bakanlık müfettişlerinin soruşturması İl İmar duvarları içinde kaldığı için halk bildiklerini ve ellerindeki belgeleri müfettişlere duyuramadı. Son olarak da iki ay önce gönderilen Bakanlık müfettişleri İl İmar Müdürlüğü odasında mahalle halkına ve muhtarlara danışmadan bir rapor tutmakla yetindiler. Mahalleye göstermelik bir ziyarette bulunan müfettişler muhabirimizin gösterdiği yolsuzluk belgelerine karşılık ''Bizde daha çok bilgi var'' diyerek bilgi vermekten de kaçındılar

CAHİT SEZGİN'İN KİRAYA VERDİĞİ EV

İşte Erzincan'da sahiplerini bulamayan evlerden biri. 508 sokak No:54. Rengarenk boyalı pencereleri, etrafı çevrili duvarıyla bir deprem evi. Ama gerçek sahibine değil, rüşvet karşılığı bir başkasına kiralanmış, Cahit Sezgin bey tarafından.

Yanımızda deprem evlerinin gerçek sahiplerinden birkaçı. Kapısını çalıyoruz 54 numaralı evin Genç bir hanım açıyor kapıyı Aramızda şu konuşma geçiyor:

—Affedersiniz, rahatsız ediyoruz. Beyinizin adı Salih miydi?

—*Evet.*

—Soyadı Yücel mi? Salih Yücel mi?

—*Evet.*

—Beyiniz nerede çalışıyor?

—*Beyim, Ersan Et Kombinasında çalışıyor.*

—Peki yenge hanım bu ev sizin mi?

Bir an duraklayarak gözlerimizin içine bakıyor. Sonra *''Hayır bizim değil''* diyor. Kiracıymışlar.

—Ne kadar kira veriyorsunuz?

—*1500 lira.*

—Ne kadar oldu burasını tutalı?

—*5-6 ay oldu.*

—Peki bu evi size kim kiraya verdi?

—*Cahit Bey verdi.*

Cahit Bey il İmar Müdür Muavini Cahit Sezgin'dir. Kendisine de soruyoruz;

—Yenge, bu Cahit Bey, İl İmar'daki Cahit Sezgin değil mi?

—*Evet*, diyor

Rahatsız ettiğimiz için özür dileyerek ayrılıyoruz.

Aynı şekilde görüştüğümüz 554 sokak 37 numaralı evin sakinleri 1200 lira kira verdiklerini ancak evi satın alan bir başkasının da kendilerini çıkmaya zorladıklarını anlatıyorlar. Hamza adlı bu şahıs evi İl İmar Müdüründen 700 bin liraya satın aldığını söylemiş.

Deprem evleri İmar Müdürünün marifetiyle satılırken, felaketzedeler de yıkıntılar içinde ömür tüketiyorlar. Perde takılmış, içinde oturan var süsü verilen evler de belli ki alıcısını bekliyor.

Konya Milli Eğitim Müdürünün mezhepçiliği!

Konya Milli Eğitim Müdürü Ömer Kaya'nın ''Kızılbaş'' oldukları gerekçesiyle müstahdemlikten attığı köylüler. Soldan sağa Süleyman Çelik, Aşır Güvendik ve Necati Işık. (Fotoğraf: Ünal ERDOĞAN)

4 müstahdemi ''kızılbaş'' diye işten attılar

KONYA (ÖZEL)

Ereğli ilçesinin Yeni Zengen kasabasında Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu müstahdemlik sınavını kazanan 4 köylü ''Kızılbaş'' oldukları gerekçesiyle kapıdışarı edildiler.

27 Mart günü 27 yurttaşın katıldığı müstahdemlik sınavını Necati Işık, Süleyman Çelik, Aşır Güvendik ve Perhuze Apalak adlı köylüler kazandı. Vali, Kaymakam, Milli Eğitim Müdürü ve Okul Müdürü de sınav sonucunu onaylayarak 1 Nisan günü dört köylüyü göreve başlattı.

Ancak 20 gün çalışan müstahdemler Konya Milli Eğitim Müdürünün tayin kararnamesini onaylamaması üzerine beş kuruş ücret alamadan işten atıldılar.

Neye uğradıklarını şaşıran 4 müstahdem durumu öğrenmek üzere Konya Milli Eğitim Müdürü Ömer Kaya'ya başvurarak açıklama istediler. Müdür Ömer Kaya köylülere, ''Sizin AP'li olduğununuzu nereden bileyim. Hem siz kızılbaşmışsınız'' diyerek başından savıyor. Milli Eğitim Müdürü Ömer Kaya'nın müstahdemlerden Necati Işık'ı Maraş olaylarını yaratmakla itham etmesi, Zengen kasabasındaki AP'lilerin bile büyük tepkisiyle karşılandı.

Zengenliler Necati Işık'ın Maraş'ın yolunu bile bilmediğini hatırlatarak, müstahdemlerin bir an önce görevlerine başlatılmasını istediler ve müdürün mezhep ayırımcılığını protesto ettiler.

TUNCELİ'DE SELİN VERDİĞİ ZARAR 2 MİLYAR, DEVLET YARDIMI 211 MİLYON LİRA

432 köye, 4 kişilik ekiple ulaşılmaya çalışılıyor

■ Köylerin çoğunda hasar tespiti bile yapılmadı

TUNCELİ (ÖZEL)

10 Nisan günü meydana gelen sel taşkınları ve şiddetli yağmurlar Tunceli'de hayatı altüst etmişti. Yüzlerce köyde sular içilmez hale geldi, çeşmeler bozuldu. Köy yolları kapandı ve 50 köprü yok oldu. Ekili tarlalar sular altında kaldı, kavaklık ve meyve bahçelerinin yerini kum ve sel artıkları örttü.

Ama devletin eli hâlâ görünürlerde yok. Geçenlerde Tunceli'ye gelen Bayındırlık Bakanı Selahattin Kılıç'ın eline Valilikçe alelacele hazırlanan bir rapor tutuşturuldu. Raporda selin Tunceliye verdiği zarar 2 milyar 165 milyon olarak belirtiliyordu. Bakan bey Raporu aldı ve gitti. O günden bu yana Tunceli'ye ulaştığı söylenen yardımın miktarı 211bin 602 lirayı geçmedi. Yardım olarak gelen 140 çadır, 190 battaniye ve 350 bin liralık iaşe bile tam olarak dağıtılmış değil.

432 KÖYE 4 KİŞİLİK EKİP

Sel ve yağmurdan büyük zarar gören köylere ulaşma çalışmalarının nasıl yürütüldüğü konusunda Tunceli YSE Köy İşleri Şefi Mehmet Duman sorularımızı şöyle cevapladı:

''Çalışmalarımız ihtiyaca cevap vermemektedir. Biz Tunceli'nin 432 köyüne 4 kişilik bir eleman grubuyla ulaşmaya çalışıyoruz. Bütün bu köylere ulaşmak için elimizde yalnızca sekiz greyder bulunuyor. Bir arabamız bozulduğu zaman tamir edecek eleman bulmak sorun oluyor. Elimizdeki araçların çoğu ekonomik ömrünü doldurmuştur. Ana yolların kenarındaki köyler dışında şu ana kadar hiç bir köyde hasar tesbiti yapılamamıştır. Pülümür ve Ovacık ilçelerinin toplam 137 köyünden hiçbirine henüz gidilemedi. Bütün bu konularda müracaatlarımızı yaptık, ihtiyaçlarımızı talep ettik. Defalarca başvurduk, ama ufak tefek şeyler dışında daha hiç bir şeye çözüm getirilmedi.''

Tunceli YSE Müdürlük görevine vekaleten bakmakta olan Mehmet Genç ise ''Durumumuz çok perişan'' diye sözlerine başladı ve şöyle dedi: ''Geçenlerde Hozat'ta bir hasta sedye ile götürülürken yolda öldü. Köylerin kiminin çeşmesi yok, kiminin köprüsü yıkılmış, kimisinin yolu yok. İmkanlarımız el vermiyor, hangisine koşalım ki? Sel suları 5 komprasörümüzü 2 jeneratörümüzü ve 3 kamp treylerimizi işlemez hale getirdi. İrtibat sağlanan sadece 28 köydür. Koskoca Ovacık ilçesi onbeş gündür hâlâ mahsur durumda bekliyor, hâlâ ulaşılamadı.''

''MAĞARALARA KAÇTIK, DÜNYADAN HABERSİZ YAŞIYORUZ''

Kutudere Gökçek köyü Arik mezrasından 55 yaşında bir köylü sel baskınından ancak sekiz gün sonra Tunceli'ye ulaşabilmiş. Köyünün durumunu şöyle anlatıyor: ''Çoluk çocuk hepimiz mağaralara göçtük, orada yaşıyoruz. Evlerimizi sel bastı. Yol yok, bir şey yok. Günlerdir dünyadan habersiz durumda mağaralardayız. Halimiz ne olacak, ne soran var ne eden...''

ÖNCEDEN RAPORLU

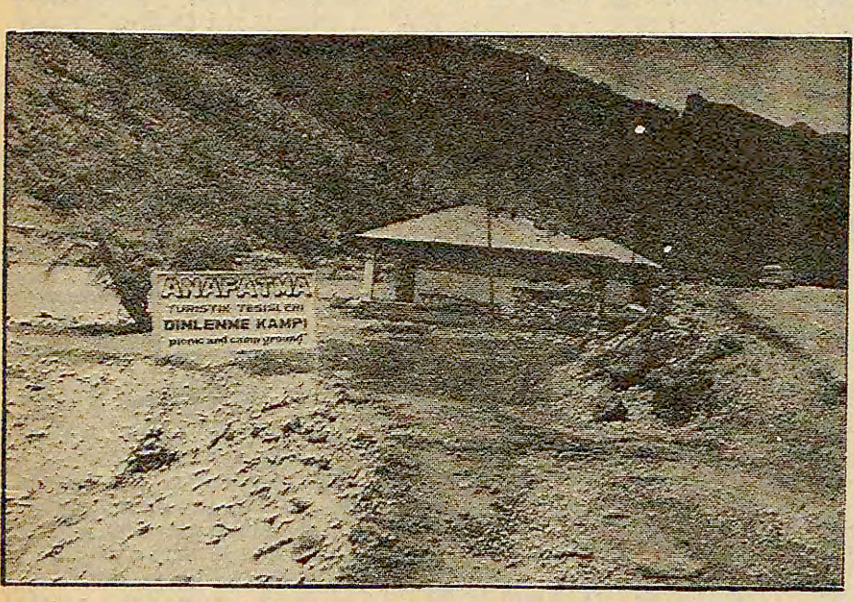
Kocakoç Nahiyesi Ambarlı mezrasından Mehmet Ali Akgül ise ''Bizim mezramıza daha önce de çürük raporu verdiler. Ama bütün çabalarımıza rağmen bugüne kadar hiç bir şey yapmadılar'' diyerek durumu şöyle anlattı: ''Mezradaki üç hanenin üçünü de sel götürdü. Sekiz çocuğum şu anda başka bir damın altında. Onun ne zaman yıkılacağını bekliyoruz. O zaman iyice açıkta kalacağız. İki kez başvurup, en azından zarar ziyanımızın tesbitini istedik. Gelen giden olmadı. Daha önce çürük raporu verildiğinde bir çare bulmuş olsalardı, şimdi böyle olmazdı.

KİMSENİN UMURUNDA DEĞİL

Tunceli'de Pertek kazası dışında diğer bütün kaza ve köylerde sel, kaya düşmesi heyelan gibi afetler birbirini izliyor. Ulukale köyünde, Adik köyünün Şiğan mezrasında düşmesi beklenen kayalar çok sayıda vatandaşın hayatını tehdit ederken hâlâ hiç bir önlem alınmış değil. Tunceli İl İmar Müdürlüğü yetkilileri bu konu ile ilgili sorularımızı ''Daha bir girişimde bulunmadık'' diye cevaplayıp geçiyorlar.

Köylüler ve konu ile ilgilenenler Tunceli'de meydana gelen bir çok afet olayının önceden önlemler alınarak kolaylıkla önlenebileceğini belirtiyorlar.

Tunceli'deki doğal afetleri ve afetlerden sonra devletin tutumunu yıllardır görmüş yaşamış bir Tuncelili duygularını şöyle dile getirdi: ''Daha önce Tunceli'de köy muhtarlarına 'yollarınız stablize olmuştur, bundan sonra yaz-kış sürekli olarak çalışacak' diye kutlama mesajları gönderenler nerede? İşte bugün YSE yetkilileri hiç bir köyün yolunun stablize olmadığını, bu yüzden ana yolların dışındaki hiç bir köye ulaşamadıklarını söylüyorlar. Valilik Bakana verdiği raporda hasar tesbit çalışmalarının çoğu kez memurlar tarafından kilometrelerce yaya gidilerek yapıldığını anlatıyor. Buna rağmen öyle köyler varki, oralara yaya olarak ulaşmak bile mümkün değil. İşte halk şaşkınlık içinde bekliyor. Ama kimsenin umurunda değil, Tunceli'de neler olmuş neler bitmiş...''

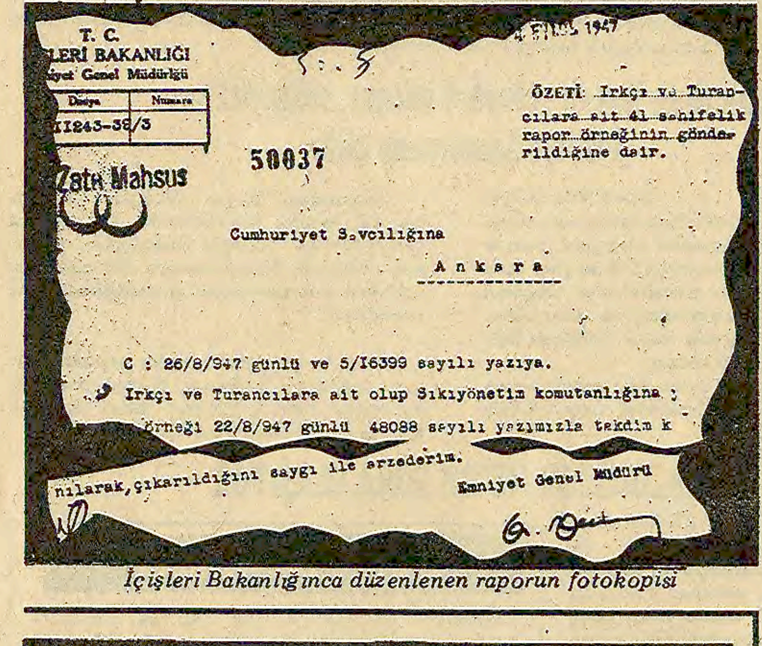
TURİSTİK TESİSİN HALİ

Tunceli'nin ve bölgenin en önemli turistik tesisi olan Tunceli Anafatma Turistik Tesisleri selden kullanılamaz hale geldi. Tesisin işletmecisi Seyit Ali Özkan uğradığı zarar ve ulaşmayan devlet eli için şunları söyledi: ''Zararımız 2,5 milyondur. Birkaç kez başvurduk, tespit yaptırdık. Bütün zarar bize. Zaten bir şu çıplak bina devletindi. Masraf ettik, işler hale getirdik ve bize 10 seneliğine verdiler. Şimdi her şeyi sel götürdü. Şu ana kadar en küçük bir yardım almış değiliz. Valiye gidiyorum, 'Ben ne yapayım, benim de param yok ki sana vereyim' diyor. Ne yapacağımızı şaşırdık.''

Emniyet Genel Müdürlüğünün 1944'te hazırladığı Irkçılık ve Turancılık Raporu 5

BOZKURT ÇEVRESİNİN GÖRÜŞLERİ:

«Türk kanı taşımayanlar, sınırların dışına atılmalı»

T. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü
11843-30/3
Zatı Mahsus
30037
Özet: Irkçı ve Turancılara ait ... rapor ...
Cumhuriyet Savcılığına
Ankara
Emniyet Genel Müdürü

İçişleri Bakanlığınca düzenlenen raporun fotokopisi

- Bozkurt çevresinin başı Reha Oğuz Türkkan aynen şunları söylüyordu: "Demokrasi, adalet ve sulh... Bunlar boş lat ve hatta zararlı şeylerdir"
- Rapora göre ırkçıların diğer bir görüşü: "Türk milletinin başka ırklarla karışmasına katiyen müsamaha etmemek, yabancı unsurlarla (Türk geçinen Müslüman gayri Türk unsurlar da dahil) evlenmelerinin önüne geçmek"
- Raporda ırkçı ve turancıların listesi de açıklanıyor Bozkurt çevresi. turancıları aceleci olmak, Anadolu çevresini ise yavaşlıkla suçluyor, esas Türkçülerin kendisi olduğunu söylüyordu

Emniyet Genel Müdürlüğünün 1944 yılında hazırladığı Irkçılık ve Turancılıkla ilgili raporun Nihal Atsız ve çevresinin görüşlerinin açıklandığı bulümünü dün yayınlamıştık. Bugün diğer bir ırkçı çevrenin "Bozkurtçuların" raporda yer alan görüşlerini yayınlıyoruz. "Esas Türkçülerin" kendilerinin olduğunu söyleyen diğer ırkçıları suçlayan bu çevrenin başını Reha Oğuz Türkkan çekiyordu. Türkkan 1944 yılında ırkçıların tevkif edilmesinden sonra Amerika'ya gitti. Uzun süre orada kaldı. Bu arada Amerikan tabiyetine de geçti. MC hükümeti kurulunca Türkiye'ye geldi ve hükümet tarafından Amerikan uyruklu olmasına rağmen Milli Eğitim Bakanlığında görevlendirildi. Aşağıda, raporda yer verilen ırkçı Bozkurt çevresinin gerçekten ibret verici görüşlerini ve raporda yer alan ırkçıların listesini yayınlıyoruz.

Reha Oğuz Türkkan'ın neşriyatına göre fikirleri:

Dünyanın ilk ırkçıları Türklerdir. Ve ırklar kabiliyet ve değerce birbirine müsavi değildir. En üstün ırk Türk ırkıdır. Irkçılık Türk milletinin mümkün olduğu kadar az akalliyet taşımasını istemek ve Türk kanını taşımayan unsurları mümkün olduğu kadar milli sınırlar dışına atmak ve bu başarılıncaya kadar öz Türk kanından olmayanlara katiyen Türk milletinin tefekküründe, hayatında ve idaresinde yer vermemek.

Türk milletinin başka ırkların kanlarıyla karışmasına katiyen müsamaha etmemek, yabancı unsurlarla (Türk geçinen Müslüman gayri Türk unsurlar da) dahil evlenmelerinin önüne geçmek ve bu çeşit ırk harici evlenmelerden doğan çocukları Türk ırkından saymıyacağımız gibi Türk milletinden de saymamak.

Atatürk tatbikatta katiyen tahakkuk ettirilmemiş olmakla beraber müfrit bir ırkçı idi.

YENİ TÜRKÇÜLÜĞÜN PRENSİPLERİ

1—Irkçılık (Irkçı milliyetçilik yani millet içinde kan aramak)

2—Milliyetçilik millet; aynı soydan gelen aynı Türk kanı nispetini taşıyan Tarihte uzun müddet birlikte yaşamış olan aynı seciye'de aynı adet ve ananelere sahip ve aynı dille konuşan topluluğa siyasi, din ve ülkü ayrılıkları düşünülmeden Türk milleti denir. Ve bu tarife göre Türkiye'de sakin ve Türkçe konuşan hatta bir müddet Türk tarihini birlikte yaşamış olan Arnavutlar, dönmeler vesaire (Türklerle melezleşmedikleri takdirde) Türk milletinden sayılmazlar. Türlerle melezleşmeleri bile evlatlarını Türk yapmaz.

3—Türk birliği (Biz millet tabirinden, şartından, siyasi değil teknik, lengistik sınırlara göre bir millet anlıyoruz.)

4—Cemiyetçilik,

5—Disiplinli demokrasi. Bu kuvvetli bir öndere malik olmak demektir. Ve önder hadiselerin oluşu ile doğar veya Türklüğün büyükleri tarafından en kabiliyetli ve en liyakatli Türk olarak seçilir. Millete ve devlete ait son karar kurultayın ıreyine müracaat edilerek ve ekseriyetle değil, sadece önder tarafından verilir. Sonra önder bu kararını kurultayın ekseriyetinin meyl ettiği şekilde vermekle de mukayyet değildir. Önderin verdiği karar hem kurultay hem de önder tarafından müştereken vaz edilmiş bir kanun sayılır.

6—Savaşçılık,
7—Milli ahlak,
8—İyi idare,
9—Faaliyetçilik,
10—Dilde Türkçülük,
11—Dini Türkçülük (reformlaşmış ve rasyonel Türke mahsus bir İslam diniyle halka bir iman kaynağı bulmak, Türkçülüğü bu kaynaktan geçirmek, batıl itikatlardan sıyrılmış, ilk kuran dinine dönülmüş, işlenmiş ve sırf Türklere mahsus bir İslam dini sayesinde milleti yükseliş yoluna sevketmek ve fertleri saadete kavuşturmak, dini Türkçülüğümüzün özüdür. Millete hususiyet veren o millet efradının taşıdığı kandır. Biz kandan biyolojik kanı değil ırka tekabül eden bir mana anlıyoruz.

Şunu da sırası gelmişken ilave edelim ki; Türk olmayan ve dilleri, kültürleri, dinleri ayrı olan ırkdaşlarımız Finler, Macarlar, Gürcüler, Japonlar Türkçe; dili, kültürü, dini Türkünkünden farksız olan fakat yabancı kanından olan Arnavutlardan, Boşnaklardan, Dönmelerden, Çerkezlerden daha yakındırlar.

Biz Türkden gayrisini sevmeyecek kadar realistiz. Demokrasi, adalet ve sulh... Bunlar boş laflar ve hatta zararlı şeylerdir.

Tam Türkçüler bizleriz, (Ergenekon, Bozkurtçular) bu grup Türkçülüğün Türk birliği ülküsünde, Turancılar kadar cesur ve Anadolucular kadar yavaş değildir. Ve ırkçılık, milliyetçilik, savaşçılık, cemiyetçilik, disiplinli demokrasi prensiplerini tam olarak gerçekleştiren Türkçülük. Ben ve arkadaşlarım bu gruba dahiliz.

MEMLEKET DIŞINDAN GELİP BU SAHADA FAALİYETLERİ BULUNAN TURANCILAR

Cafer Seyit Ahmet Kırımer, Muharrem Feyzi Tokay, Ali Genceli, Zeki Velidi Togan, Kadircan Kaflı, Azat M. Altınbay, Abdülkadir İnan, Sanan Hazer, Akdas Nimet Kurat, Nebil Buharalı, Samet Ağaoğlu, Caferoğlu Ahmet.

IRKÇI VE TURANCI FİKİRLER YAYAN MUHARRİRLERİN ADLARI

Reha Oğuz Türkkan, Hüseyin Namık Orkun, Remzi Oğuz Arık, Mehmet Halit Bayrı, Sofuoğlu Zeki Özgür, Nurullah Bariman, Hamza Sadi Özbek, Orhan Şahin Gökyay, Hüseyin Avni Göktürk, Bedriye Adsız, Ziyaettin Fahri Fındıkoğlu, Hüseyin Hüsnü Emir Erkilet, Müftüoğlu Mustafa Tatlısu, Sepicioğlu Tevetoğlu Gülcan, Uluğ Turanlıoğlu, Ali Haydar Yeşilyurt, İzzettin Şadan, Nihal Adsız.

Yarın: «Irkçıların hedef ve gayeleri»

IRKÇILIĞIN SAÇMALIĞI

Irkçıların savunduğu görüşlerin başında "Türk ırkının dünyanın en üstün ırkı olduğu" ve "Türkiye'de idarenin Türk ırkından olanların elinde olması" geliyor. Bunun için "üç batın" gibi prensipler koyuyorlar. Üç batın yani üç kuşak temiz olanlar Türk, ama araya başka kan karışmışsa Türk değil. İsterse bu toprağın çocuğu olsun Türk değil ve yönetmek değil yönetilmeye layık...

Ancak bu ırkçı fikrlerin hayatla karşılaşınca saçmalığı da ortaya çıkıyor. Türkçülerin bile saf kan Türk oldukları şüpheye giriyor. Hele Anadolu gibi yılların kültür ve ırk karışımının olduğu bir bölgede... Bir de başka sorun ortaya çıkıyor. Türkçülerin ataları da Türk olmuyor. Öyle ya çoğu Osmanlı padişahının anası ya Rum veya başka asıllı...! Hatta ilk göbekten itibaren Osmanlıların kanı bozulmuş oluyor.

1944 Irkçılık Davasında bu da tartışma konusu oluyor. Necdet Sancar'ın ifadesinden;

"Hakim-Türkçülüğü kaç kuşağa kadar ararsınız?

"Sancar- Üç göbek meselesine temas etmemi istiyorsunuz. Bu üç batın bir prensip meselesidir. Fakat biz mutlaka ve sadece üç batından beri Türk olanlara Türk demiyoruz. Mesela anası Türk olmayan bir insan bu ırka bizim kadar hizmet edebilirse o da Türk'tür. Misal olarak Yıldırım Bayazıd. Yıldırım'ın annesinin bir Bizans prensesi olduğu malumdur. Fakat ne ben ne de Atsız bu bakımdan Yıldırım'ı gayritürk saymış değiliz..."

Gördünüz mü mantığı. Yıldırım'ın annesi Bizanslı ama Türklüğe hizmet ettiği için Türk... Burada ırkçılara bir soru sormak gerekiyor. Peki o zaman sizin gibi ırkçılar olsaydı ve memleketin idaresine ancak saf be saf Türk kanı taşıyanlar gelebilir deseydi, Yıldırım Beyazıd hatta daha doğrusu Osmanlı sülalesi diye bir sülale olabilir miydi?

REŞAT FUAT'IN IRKÇILIĞA KARŞI 1943'DE YAZDIĞI BROŞÜR:

"En Büyük Tehlike"

(Milli Türk davasına aykırı bir cereyanın içyüzü) 3

"Irkçılıkları nereden geliyor?"

Reşat Fuat Baraner'in 1943 yılında Türkiye'deki ırkçı faaliyetlerle ilgili olarak hazırladığı ve ırkçılığın ideolojisini, siyasetlerini ve emperyalistlerle ilişkilerini inceleyen "En Büyük Tehlike" adlı broşürünün yayınlıyoruz.

Bunların hepsi istismaz ırkçıdırlar. Milleti, Halk Partisi programının ikinci maddesinde tespit edildiği gibi "ulus, dil, kültür ve ülkü birliğiyle birbirine bağlı yurttaşlardan meydana gelen esasli ve sistemli bir bütündür" şeklinde kabul etmediler. Milleti tarif ederken ırk ve kan birliğini en mutlak şart koşarlar. Hatta bazılarının fikir ve iddialarında her vakit besmele gibi ağızlarından düşürmedikleri bir de tarafı vardır: "Irkların üstünde Türk ırkı" şiarı... Bu şiar, hatta hâlâ çıkmakta devam eden Gök Börü mecmuasının kapağında Orhon harfleriyle yazılı. Gümrükten geçen bu mal için menşe şahadetnamesi sormaya lüzum yok; adı üstünde.

Irkçılık nazariyesinin mahiyetindedir, hiç bir ilmi esasa dayanmayan ve bütün insanlık tarihini inkar eden bir saçma olduğundan burada bahsedecek değiliz. Risalemizin hacmi de zaten buna elverişli değil. Fakat bu cereyanın nerelerde, ne zaman, ne gibi şartlar altında ve nasıl bir maksatla ortaya çıkarıldığını kısaca gözden geçirdikten sonra bunların neden ve nasıl ırkçı oldukları, milletlerin tarifinde ırk ve kan birliğini niçin şart koştuklarını, vatanı neden hepimizin anlayabileceği manada bakıp olduklarını daha iyi aydınlatabiliriz. Tarihte ne zaman ırkçılık ortaya atılmışsa orada yabancı milletlerin, zayıf milletlerin istilası, kanaatlerinin ezildiği ve soyulduğunu görürüz. Yüksek ve aşağı ırklar meselesini esaret devrinde esirleri çalıştırabilmek, ortaçağda kilise ve derebeylik hakimiyetini devam ettirebilmek için, yeni dünyanın keşfiyle geniş ölçüde milletlerarası ticaretin başladığı zaman yabancı milletlerin elindeki serveti talan edebilmek ve istilacılık devrinde de müstemleke ve yarı-müstemleke halklarının ırkçılığı ve esir düşmanını bu mazur göstermek için ortaya atılmıştır. Son zamanlarda Avrupa ve Asya'da bazı memleketlerde yeniden canlanması da muayyen milletlere haksız ve tümünde fahiş bir yüksekliğe çıkarmak fikrinin zaif ve geri milletleri idareye salahiyet ve hak iddia etmek suretiyle yeni bir harbin açılması fikriyatını hazırlamak ve nihayet geri milletleri ezmek fikri altında almak gayesiyle vukua gelmiştir. Nitekim Habeşistan, Çin-Japon ve şimdiki cihan harbi de patladı ve irili ufaklı bir sıra Avrupa milletleri şimdi istila ve esaret altında tutulmaktadır.

Bizim memleketimiz için böyle bir ihtiyaç var mıdır? Hayır. İstiklal Harbinde ve Cumhuriyet inkılabıyle yarı müstemlekelikten kurtulmak ve bu surette yabancı tahakkümüne karşı milli kurtuluş hareketlerinin iyi bir nümunesini vermiş bulunan antiemperyalist Türkiye'nin hiç bir istila emeli yoktur. Bütün milletlerin hürriyet ve haklarına, milli istiklallerine sahip olması prensibi Kemalizmin başlıca şiarlarından biridir. Kendi iktisadi istiklalini çetin mücadelelerden sonra ancak kazanabilmiş ve halen de takviye ile meşgul olan Türkiyemizin diğer milletlere ait servet kaynakları için de hiç bir hırsı yoktur. Hiç bir devletin toprağında gözümüz olmadığını, milletimizin en büyük selahiyet sahibi şahsiyetlerinin ağızlarından birkaç defa dinledik. Şu halde bu maksatlar üzerine temel kurmuş bu nevi cereyanın memleketimiz için hiç bir zarureti ifade etmemesi, bize yabancı kalması gerektir. Bu çeşit cereyanlar bizde ancak kendi hususi menfaatleri için bizi alet olarak kullanmak isteyen yabancı devletlerin teşvikiyle uyandırılmış olabilir. Nitekim Meşrutiyet İnkilabından sonra parlamaya başlamış olan pan-Türkist cereyanın İkinci Wilhelm Almanyası tarafından memleketimize sokulmuş ve körüklenmiş olduğunu bilmeyen yoktur. Yakın ve Orta Şarktaki iktisadi ve siyasi menfaatleri bakımından İngiliz İmparatorluğu ve Rusya Çarlığı ile çarpışma halinde bulunan Alman emperyalizmi Yakın Şarkın ve Asya'nın geniş servet kaynaklarından nasibedar olmak için gözünü Türkiye'ye dikmişti: Nufuzu altına aldığı Osmanlı İmparatorluğunu rakiplerine karşı harakete geçirmek istiyordu. Böyle bir harekete esas olabilecek fikriyatın da hazırlanması lazımdı. Pan-Türkist cereyan böyle bir maksat için çok uygun olabilirdi. Çarlık Rusyasının Türkiye üzerindeki beslediği istilacı emelleri de böyle bir cereyanın yer bulmasına, tutunmasına müsait bir zemin vazifesi görüyordu.

Yurdumuzdan uzak; binlerce kilometre mesafede oturan Tatar, Özbek, Kıpçak, Azeri vesaire gibi milletler de kendi öz camiamızın bir malıymış gibi gösterilerek ta Asya'nın ortalarına kadar uzanan, dallı budaklı büyük bir Türk imparatorluğu kurmak hülyası milli bir ideoloji olarak memleket gençleri arasında yayılmaya başlamıştı. O zaman bu cereyanın önderliğini Ziya Gökalp yapıyordu. İçine bazı Azeri ve Tatarların da katıldığı Türk Yurdu vesaire gibi mecmualar bu fikre bir organ, Türkocakları, Türk dernekleri vesaire gibi teşkılatlar da bu faaliyete bir merkez vazifesini görüyordu.

Şimdiki milletlerarası ve memleket içi şartların hususiyetlerine rağmen bugünkü vaziyet de hemen aynıdır. Diğer memleketlerin zararına istila emellerinin tahakkuku ve netice itibarıyla kendi hesaplarına diğer milletlerin esaret altına alınmaları için ilimle hiç bir ilişiği olmayan, sadece siyasi maksatlarla ve menfaatler temini gayesiyle yüksek ve aşağı ırklar, yüksek ve aşağı milletler gibi birtakım bahaneleri ortaya atan bunlardır.

Büyük devletler birbirleriyle harbediyorlar. Harbi açanlar, Birinci Cihan Harbindeki maksatlarını aynen güdüyorlar. İngiliz ve Alman imparatorlukları, İngiliz imparatorluğunun nüfuz mıntıkalarının ve müstemlekelerinin paylaşılması uğrunda savaşıyorlar. Bugünkü Almanya da İkinci Wilhelm Almanyasının Şarka doğru genişleme politikasını takip ediyor. Yüksek ve aşağı ırklar fikrini ortaya atan devletler sadece harbi kendi halklarına makul ve zaruri göstermek için bu çareye başvuruyorlar. Bu devletlerin kendi giriştikleri harpte kendilerine müttefik kazanmak istemeleri de gayet tabii bir şeydir. Esasen her harpte muharip taraflar aynı gayeyi temine uğraşırlar. Bunlar ayrı ayrı ülkelerde oradaki şartlara, hususiyetlere göre, oraya mülayim gelecek ve taraftarlar kazanacak birtakım fikirleri yaymak suretiyle kendi lehlerine bir cereyan yaratmak ve rakip tarafa karşı fiili bir cephe kurmak isterler. Bizi alakadar edenler için Müslüman birleşik Arap birliği, Türk birliği vesaire misal olarak gösterilebilir. Bugünkü güne tekaddüm eden yıllarda ve bilfiil harp senelerinde bu propagandaya bilhassa ehemmiyet verilmesi buna iyi bir delildir.

YARIN: Efendiler ne halt ediyorsunuz?

Ağıt

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Türkiye'de yurtsever bir aydın faşistler tarafından katledildiği zaman ilk tepki ve başsağlığı mesajını kim yayınlar?

Bildiniz.

Türkeş.

Peki, Tito öldüğünde, dünyada ilk başsağlığı mesajını kim yayınlamış?

...

Yine yanılmadınız.

Brejnev.

İlk başsağlığı mesajını yayınlayan Rusya, hem de şöyle diyor:

"Büyük bir komünist liderdi!"

Tito'ya sağlığında en çok kızmış ve ölümünü dört gözle beklemiş olanların ağzından şimdi "kerhen"de olsa bu sözler dökülüyor.

Çünkü Yugoslavya'da gözleri var, içlerinden "iyi oldu" deseler de dünya milletlerine, Yugoslavya halkına ve yeni yöneticilerine karşı "Tito dostu" görünmek, gözyaşları dökmek zorundalar.

Oysa Tito'nun fikirleri ve yaptıkları ile Moskova'daki Yeni Çarların fikirleri ve yaptıkları arasında, hiç bir benzerlik bulmak mümkün değil.

Rusya, dünyanın her yerinde olduğu gibi Yugoslavya'da da milli ayrılıkları körüklemek, bu yolla ülkenin birliğini parçalayıp ele geçirmek amacındadır. Oysa Tito, dünyanın en büyük çalkantı dönemlerinde ülkesinin milli birliğini başarıyla korumuştu. Rusya'da ve uydularında olduğunun tam tersine, çeşitli milliyetler arasında milli eşitliğe dayanan demokratik ve gönüllü bir birlik kurmuştu. İşte Brejnevlerin Tito'dan duydukları rahatsızlığın başında bu gelir. Çünkü onlar, Avrupa'nın güneyinde Balkanlardaki haritayı yeniden çizebilmek için ilk adım olarak Yugoslavya'yı parçalamayı düşünüyorlar.

Tito, Karmallerin, İ.Bilenlerin tam zıddı karakterde bir kişiydi. Uşaklıktan nefret ettiği gibi, Moskova'dan gelen baskılara da hiç bir zaman boyun eğmedi. Bu yönüyle de Rusya'nın "uluslararası sosyalizm ağası" olması isteğine engel oluyordu.

Ülkelerin bağımsızlığına karşı girişilen müdahale ve işgallere karşı çıkanların daima başında geldi. Güney Yemen'e, Angola'ya, Etyopya'ya müdahale eden, Çekoslavakya'yı Afganistan'ı işgal eden emperyalist zihniyetle Tito'nun zihniyeti taban tabana zıttı.

Bloksuzluk hareketinin öncülerindendi. Üstelik, Rusya'nın Küba, Vietnam gibi ülkeler vasıtasıyla Bloksuzluk hareketine sızma ve kendi kontrolu altına alma çabalarına da önceye dek karşı durdu, mücadele etti.

Her zaman dünya barışından yana oldu. Üçüncü Dünya ülkeleri arasındaki her türlü anlaşmazlığın barışçı yollarla çözülmesi için büyük gayret sarfetti, çünkü iki süper devletin böyle sunı anlaşmazlıklardan yararlanarak küçük ülkeleri ele geçirmeye çalıştıklarını biliyordu.

Onun barışçılığının, barışın lafla, yumuşama masallarıyla sağlanacağını sananlara da ders olması gerekir. Çünkü Tito, barışı sağlamanın en etkili yolunun saldırgana karşı hazırlıklı olmaktan geçtiğini görmüştü. Yugoslavya'da halkın silahlanmasına dayanan bir milli savunmayı gerçekleştirdi. Daha 1971' de yaptığı bir konuşmada savaşa karşı hazırlık için halkın kararlılığını arttıracak moral-siyasi bir hazırlık ile, bütün halkın askeri bakımdan örgütlenmesini birleştirmesini savunmuştu. "Böyle çok yönlü bir askeri hazırlıkla saldırı kesinlikle önlenir, daha doğrusu saldırıya uğramaz" demişti. Sonra da bunu gerçekleştirmeye girişmişti.

İşte böyle bir Tito'nun ardından Brejnev, "Büyük bir komünist liderdi" diyor. Herhalde içinden de ilave ediyor: "Öldü de kurtulduk."

Zaten büyük adamın büyüklüğü böyle belli olur.

Ardından düşmanlarına bile zorla da olsa "çok üzüldük" dedirtmesinden. Şahite de olsa ağıt yaktırmasından.

AVRUPA VE ORTADOĞUDA BİRİNCİYİZ

Trafik kazaları 10 yılda 53 bin can aldı

- 10 yılda 428 bin trafik kazası oldu. 100 bine yakın vatandaş sakat kaldı

TAYFUR KUTLAY

Türkiye'de son on yılda trafik kazalarında hayatlarını kaybedenlerin sayısının 53 bini bulduğu belirtiliyor. Resmi kaynaklardan edinilen bilgiye göre, yine son on yılda 428 bin trafik kazası meydana geldi ve 100 bin civarında vatandaşımız ise sakat kaldı.

Ülkemizde karayolu taşımacılığının çok plansız gelişmesi, şehirlerarası yollarda çalışan otobüs sürücülerinin haftada 90-100 saat direksiyon başında olması kazaların çokluğunun başlıca hedenleri arasında.

Öte yandan şehirlerarası yollarda özellikle gece seyreden araçların, trafik polisi kadrosunun azlığı ve hemen hemen hiç denetlenmemesi de kazalarda hayatlarını kaybedenlerin sayısının artmasına yol açıyor.

Bir çok Batılı ülkede trafik eğitiminin daha çocuk yaşlarda başlaması, halkın bu konuda uyanık ve dikkatli olmasını sağlıyor. Ülkemizde bu eğitim çok yetersiz kaldığı gibi, bir çok sürücünün ehliyetsiz araç kullandığı da bir gerçek..

Trafik kazalarının çokluğu ve hayatlarını kaybeden insan sayısı bakımından Türkiye bütün Avrupa ülkeleri ve Ortadoğu ülkeleri arasında başta geliyor.

Zimbabve kuruluş törenine katılan Hollandalı bakan, IMF'yi eleştirdi

LAHEY (ÖZEL)

Hollanda Gelişmekte Olan Ülkelerle İşbirliği Bakanı Jan de Konning, NRC Handelsbald gazetesine verdiği demeçte, IMF'yi eleştirdi.

IMF'nin gelişmekte olan ülkelere aşırı ön şartlar koştuğunu belirten Bakan IMF ve Dünya Bankasının verdiği kredilerdeki şartların kredi verilen gelişmekte olan ülkenin özel şartlarına uygun olmasını istedi. IMF'nin Zimbabve'ye kredi verirken aşırı taleplerde bulunmasının doğru olmadığını belirtti.

Hollanda Gelişmekte Olan Ülkelerle İşbirliği Bakanı Jan de Koning.

İzmir Borsası Başkanı Hasan Güven:

«Türkiye tarım ürünleriyle Ortadoğu pazarlarına girebildiği ölçüde yeni ek döviz kaynakları sağlamış olacaktır»

İZMİR (ÖZEL)

İzmir Ticaret Borsası Başkanı Hasan Güven yaptığı açıklamada, ihracatta beklenen büyük sıçramaların gerçekleşmesinin tarımsal potansiyellerden daha rasyonel şekilde yararlanılarak ve tarımsal ürünlerde ihraç edilebilir bir üretim fazlasını sağlayarak olabileceğini söyledi.

Tarımsal ürünler için Ortadoğu, Kuzey ve Orta Avrupa ülkelerinde büyük pazarlar olduğunu belirten Güven, Türkiye'nin bu büyük pazarları görmezlikten gelemeyeceğini bildirerek şunları söyledi: Örneğin sadece Suudi Arabistan bugün yılda 3 milyar dolarlık tarımsal ürün ithal etmekte, bunun 320 milyon doları su ve meyve suyundan, 70 milyonu elma, 60 milyonu çay, 800 milyonu tahıllardan, 1 milyarı hayvansal ürünlerden, 100 milyon doları da sebze konservelerinden oluşmaktadır. Türkiye, petrol gelirleriyle gittikçe zenginleşen Ortadoğu pazarlarına girebildiği, bazı pazarlarda da etkinliğini arttırabildiği ölçüde ihracatta sıçrama yapmış ve yeni ek döviz kaynakları sağlamış olacaktır."

Tarımsal üretimdeki bütün ihmallere rağmen Türkiye'nin dış ticaretinde tarımsal ürünlerin ve tarıma dayalı sanayi ürünlerinin ağırlıklı yer tutmasının gelecek için ümit verici olduğunu söyleyen Güven Türkiye'deki hızlı enflasyonun önemli bir nedeninin de bazı tarımsal ürünlerde sürekli bir üretim-tüketim dengesinin yeterli düzeyde kurulmamış olduğunu öne sürdü.

Hasan Güven ayrıca, tarımsal ürünlerde üretimi artırıcı ciddi önlemler alınmadığı takdirde bugünkü üretim düzeyinin yol açtığı sıkıntıların giderek daha büyük boyutlara ulaşabileceğini belirterek, Türkiye'nin 10 yıllık dönem içinde yeniden gıda maddesi ithal eden ülke durumuna gelebileceğini ifade etti.

Arama bahanesiyle, Alibeyköy ve Silahtar halkı hergün işe geç gitmek zorunda bırakılıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL'un gecekondu semtlerinden Alibeyköy ve Silahtar'da 1 Mayıs'tan bu yana her sabah sokak başlarını tutan jandarmalar, halkın işe gitmesini engelliyorlar. Sokakta saatlerce bekletilen halk arama yapıldıktan sonra bırakılıyorlar.

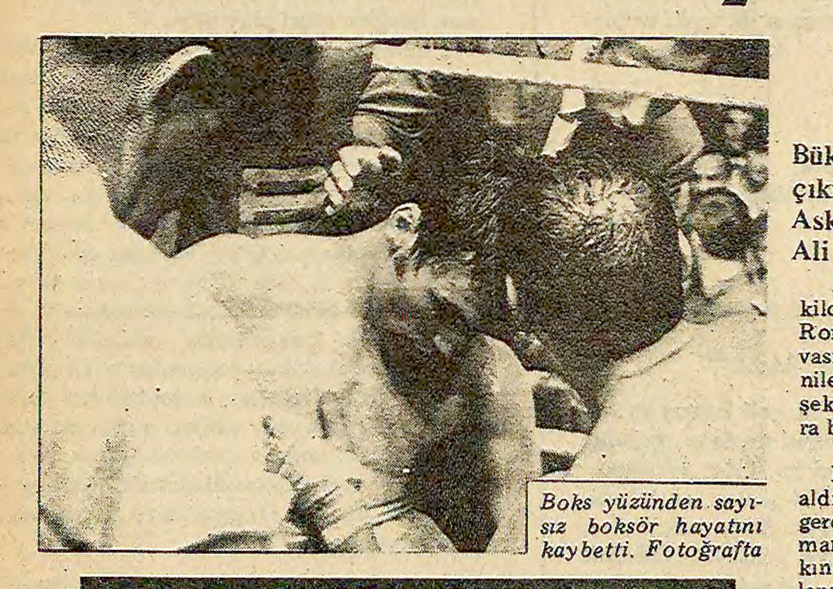
Fabrikaların yoğun olarak bulunduğu Alibeyköy ve Silahtar semtlerinde sabah işine gitmek için evinden çıkan insanlar, sokak başında jandarmanın engellemesiyle karşılaşıyorlar. Sokaktan çıkmalarına müsaade edilmeyen insanlar birkaç saat sonra kalabalıklaşınca arama yapılıp bırakılıyorlar. Bu yüzden birçok işçi işine geç gitmek zorunda kalıyor ve yevmiyeleri kesiliyor. Her gün işe geç gitme durumunda kalmaları nedeniyle işçiler işten atılma tehlikesiyle karşılaşıyorlar. Birçok öğrenci de okullarına geç kalıyor.

Alibeyköy ve Silahtar halkı bu durumdan şikayet ederek, "Arama yapılacaksa zamanında yapılsın ve insanları işinden alıkoymasınlar. Bizi saatlerce sokak aralarında niye bekleterek zor durumda bırakıyorlar" diyorlar.

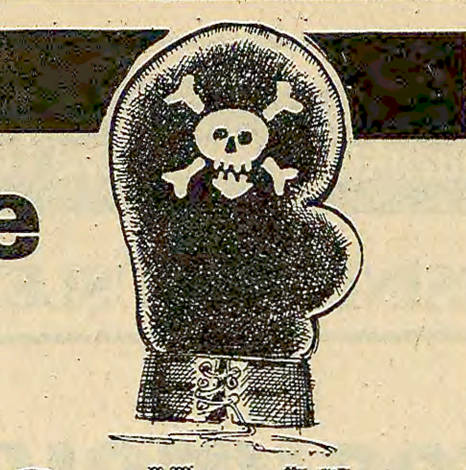
SPOR

Boks ölüm saçmakta devam ediyor...

Ali'yi elimizle ölüme gönderdik

Boks yüzünden sayısız boksör hayatını kaybetti. Fotoğrafta

Bükreş'te rakibine hakem kararı ile yenilen Ali'nin 1 ay ringe çıkmaması gerekiyordu.
Askeri Savcılık Ali Sert'in ölümü ile ilgili tahkikat açtı.
Ali Sert'in ölümünden Boks Federasyonu sorumlu tutuluyor

Dünyanın çeşitli ülkelerinde ölüm saçmağa devam eden boks, 51 kilo milli boksörümüz Ali Sert'i de aldı götürdü. Geçtiğimiz günlerde Romanya'nın başkenti Bükreş'te yapılan Altın Eldiven Boks Turnuvasında Romen rakibi Bobiç'e üçüncü raundda hakem kararı ile yenilen Ali Sert, rakibinden aldığı sert yumruklar sonucubeyninde teşekkül eden "memran" nedeniyle Türkiye'ye döndükten bir süre sonra beyin kanaması geçirdi ve kurtarılamayarak öldü.

1 AY RİNGE ÇIKMAMASI GEREKİYORDU

Bükreş'teki turnuvada maça devam edemeyecek derecede yumruk aldığı için rakibine hakem kararı ile yenilen Ali Sert'in boks kuralları gereğince 1 ay süre ile ringe çıkmaması gerekiyordu. Ancak hakkında herhangi bir rapor hazırlanmadığı gibi hakem kararı ile yenildiği maçtan sonra doktor kontrolüne dahi alınmayan Ali, ringe devrildiği maçtan sonra çok kısa bir süre geçmesine rağmen bu kez de Ankara'daki Ordu Milli Takımı kampına katıldı ve yediği ilk yumruktan sonra beyin kanaması geçirerek öldü.

Aldığı yumruk darbeleri sonucu beyin kanaması geçiren Ali Sert'in ölümünden, Milli Takım Kafile Başkanı, Antrenör ve Boks Federasyonu sorumlu tutuluyor. Boks camiasının önde gelen yöneticileri, hakem kararı ile yenilmesinden sonra Ali Sert' in doktor kontrolüne alınarak durumunu Federasyona rapor edilmesi gerektiğini belirterek şunları söylediler:

"Boksörün durumunun rapor edilerek ikinci bir kampa alınmaması gerekirdi. Halbuki ne Antrenörün, ne Kafile Başkanının ve ne de Federasyon Başkanının, boksörün durumundan haberleri yok. Ne olduğunu boksör öldükten sonra öğreniyorlar. Spor yapıyoruz derken 20 yaşındaki fidan gibi evladımızı göz göre göre ölüme gönderdiler."

Ali Sert'in ölümü ile ilgili olarak Askeri Savcılık tahkikat açtı. Milli boksörün Karagücü'ndeki antrenörü Fuat Yurtsever, Ali'nin Bükreş'te kanama geçirip geçirmediğini bilmediklerini ifade ederek, Federasyonun Ali ile ilgili herhangi bir bilgi vermediğini söyledi.

MEMRAN NEDİR

Beyin içindeki travma (kanama) sonucu kan pıhtılaşması ile 8-10 gün içinde meydana gelir. Genellikle baş ağrısı şeklinde hissedilir. Tedavisi mümkündür, ancak ikinci bir kanama sözkonusu olduğunda kanama durdurulsa bile, kanamanın getirdiği basınç sonucu beyinde oluşan ödem hastanın ölümüne neden olur.

Temeller kralı

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri Bayar'dan sanayi bölgelerinde spor tesisleri için yer istemiş.

—İşte Abdi İpekçi tesisi inşaatı, işte Altunizade yüzme havuzu. Bunlar gibi daha bir çok mevcut tesis inşaatını bitirmeyi dahi beceremeyen Asal, Türk sporunu kalkındırmayı değil de "Temeller Kralı" olmayı düşlüyor galiba...

ÇİÇE

«KAYBETTİĞİMİZ ALİ SERT, SON ALİ SERT OLMAYACAK»

Ankara Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübü Başkanı Dr. Eryılmaz:

"Gerekli sağlık kontrolü sağlanıncaya kadar müsabakalara çıkmayacağız"

ANKARA(UBA)

İhmal sonucu beyin kanaması geçirerek ölen boksör Ali Sert'in lisanslı sporcusu bulunduğu Ankara Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübünün, yetkililerden yasal yollarla hesap soracağını belirten Kulüp Başkanı Dr. Muzaffer Eryılmaz, "Sporcular için gerekli sağlık kontrolu sağlanıncaya kadar müsabakalara çıkmayacağız" dedi.

Kulüp Başkanı Eryılmaz'ın açıklaması şöyle:

"Kulübümüz boksörlerinden 51 kiloda milli formayı başarıyla taşıyan Ali Sert'i kaybettik.

"Romanya'daki Altın Kemer Boks Turnuvasına ülkemizi temsilen katılan ve son maçında hakem kararıyla mağlup olan sporcumuz aldığı darbelerden olacak yurda dönerken rahatsızlanmış, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hastanesinde acilen beyin ameliyatı geçirmişse de gösterilen bütün çabalara rağmen kurtarılamamıştır. Sporcumuz ve sporcularımız bu koşullar altında, bu sorumsuz spor yöneticileri tekelinde spor yapmak zorunda oldukları sürece, ehil olmayan çalıştırıcı ve hiç bir sağlık kontrolu ve önlemi olmayan salonlarda antreman ve maçlara çıktıkları sürece, kaybettiğimiz Ali Sert son Ali Sert olmayacaktır.

"Rahatsız olduğunu söylemesine rağmen hiç bir önlem almadan sporcuyu zorla yarıştıranlar, sporumuzu yönettiklerini sananlar, her milli karşılaşmayı seyahat ve çarşı-pazar gezmek için fırsat bilenler, milli formayı ve bayrağımızı taşıma görevi verdiğimiz sporcularımızın kan grubu tahlilini bile yaptırmaya gerek duymayanlar, çalıştırmayanlar, yine ortaya çıkıp, "Başarılı, sevdiğimiz bir kıymetli sporcumuzu daha kaybettik" deyip, görevleri ve yetkileri olduğu halde gününü gün edenler ve olayı geçiştirmeye çalışanların utanmaları gerekir. Er geç, sporumuzu ve sporcularımızı sömürenlerden ve onlara eşya muamelesi yapanlardan tüm yasal olanakları zorlayarak hesap soracağız. Bu nedenle Ankara Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübü olarak tüm sporcularımızı ve kulüplerimizi gerekli sağlık önlemleri alınmadıkça yarışmalara katılmamaya ve dayanışmalarını güçlendirmeye çağırıyoruz."

HAFTANIN KARİKATÜRÜ

Top'lu iğne

BAYKAL KARTAL

Ölmedi, öldürdük...

İstanbul'da özel bir karate şampiyonası düzenlendi. Sporcu olduğu söylenen 400'e yakın genç katıldı. Kaşı patlayanlar, gözü patlayanlar, sakatlananlar, kolu çıkanlar... Ne ararsanız vardı. Neyse ki ölen yoktu.

Ama gazetelerde bir haber vardı: Boksör Ali Sert öldü...

Ardından Ankara'da bir şampiyona düzenlendi. Bu defa hem de resmi bir şampiyonaydı: Türkiye Taek-wondo Şampiyonası...

Düzenleyen Federasyon Başkanı 2 yıllık yasaktan sonra yeniden düzenlemenin sevinci içindeydi ama, daha şampiyonanin ikinci gününde şöyle sesleniyordu salonu dolduranlara:

—Kendinize gelin. Bu sporu kapatmak için zaten gözümün içine bakıyorlar. Böyle devam ederseniz size bu sporu yaptırmam.

Sonunda Federasyon Başkanını bu şekilde konuşmaya zorlayan o Taek-wondo Şampiyonasında da neyse ki ölen yoktu ama gazeteler boksör Ali Sert'in öldüğünü yazıyordu.

Bir boksör karnını doyurmak için elbiselerini satıyor. Hem de o boksör ki bir zamanlar Amerika'da dünya şampiyonlarına karşı dövüşmüştü. Ama şimdi karnını doyurmak için elbiselerini satıyor.

O boksör ki bir süre önce karnını doyurmak için altın dişlerini söktürüp, satmıştı. Şimdi de elbiselerini satıyor. Yarın satacak bir şeyi kalmayacak ve...

Ve gazetelerden bir haber: Boksör Ali Sert öldü...

Boksör Ali Sert öldü. Zaten diğerlerini olduğu gibi onu da her gün öldürüyorduk ama o acele etti işte.

Sanki o yumruğu yiyecek ne vardı? Daha 20 yaşındaydı! Doktor, antrenör, para istemeden milli formayı giyecek genç bir gariban (!) bulmuşken, şimdi kalk yeniden boksör ara. Olacak iş mi?...

Herhalde böyle düşünüyorlar bazıları.

Ama şu sıralarda kampta bulunan genç boksörler hiç de öyle düşünmüyorlar.

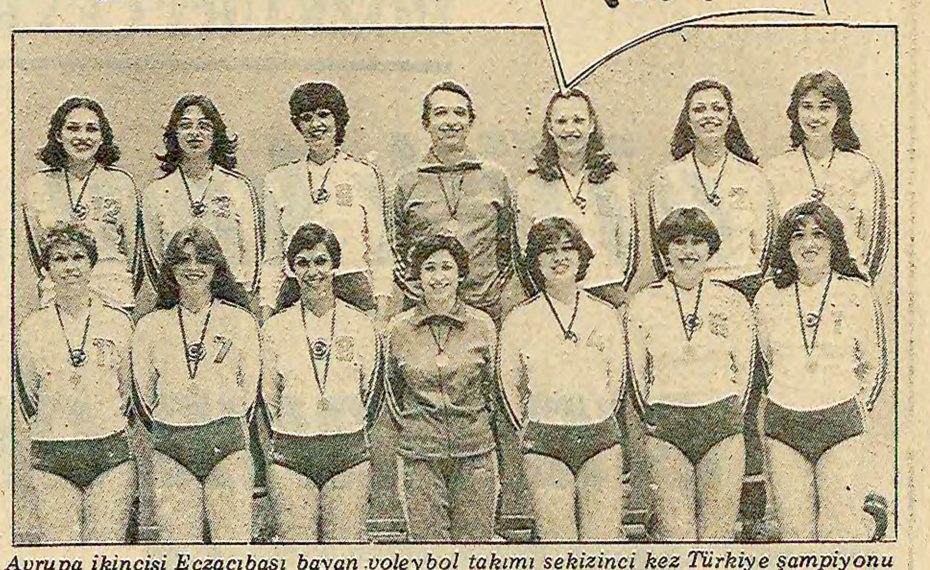
Hep milli formayı giymek istiyordum. Ve şimdi o fırsat karşıma çıktı. İşte genç milli takım kampındayım. Ringe çıkana kadar her şey ne kadar da güzel. Hep, sırtımı sıvazlayıp, aferin diyorlar. Yumruğu attın mı adam bir daha kalkamayacak, diyorlar. İyi ama Ali ağabey de yürekli boksördü. O da yumruğu attığı zaman yerden kalkamayacaklardı. Ne oldu peki? Ali ağabey niye yerden kalkamadı? Ona yumruğu çok mu kuvvetli biri attı?

Çoook, çok.. Hem de çok kuvvetli biri, hatta birileri attı Ali'ye yumruğu. Ve Ali yediği yumruğun bedelini hayatıyla ödedi.

İşte böyle sevgili okurlarım Kaybettik Alimizi. Hepinizin başı sağolsun. Zannetmiyoruz ama temenni ediyoruz ki ölen Ali Sert, son Ali Sert olsun.

Yurtta ve dünyada

geçen hafta

Avrupa ikincisi Eczacıbaşı bayan voleybol takımı sekizinci kez Türkiye şampiyonu oldu. Fotoğrafta Eczacıbaşılı bayan voleybolcular görülüyor.

Eczacıbaşı bayan voleybol takımı, sekizinci kez Türkiye Şampiyonu oldu

İSTANBUL (UBA)

İstanbul Anadolu Spor Sitesi Salonunda yapılan Türkiye Bayanlar Voleybol Şampiyonasında finalde Arçelik'i 3-0 mağlup eden Eczacıbaşılı bayan voleybolcular sekizinci kez Türkiye Şampiyonluğunu kazandılar. Şampiyonada Arçelik ikinci Eskişehir DSİ Bentspor da üçüncü oldular.

Şampiyonadan sonra bir demeç veren Eczacıbaşı Teknik Direktörü Cengiz Göllü şunları söyledi:

"Eczacıbaşı Bayan Voleybol Takımı bu yıl Avrupa ikincisi oldu. Takımımıza güveniyorduk. Avrupa ikinciliğinin ardından Türkiye Şampiyonluğu Kupasını da sekizinci kez müzemize götürdüğümüz için sevinçliyiz."

Öte yandan aynı salonda yapılan Türkiye yıldızlar Voleybol Şampiyonasında Eczacıbaşı birinci, Vinylex ikinci, Sakarya Karadenizspor da üçüncü oldular.

TRABZONSPOR MUTLU SONA ULAŞIYOR

1. Türkiye Liginin 27. haftası geride kalırken Eskişehirspor'u 1-0 mağlup ederek Bursaspor'la arasındaki puan farkını yeniden 2'ye çıkaran Trabzonspor mutlu sona yaklaşıyor. Düşme hattındaki Galatasaray ise Fenerbahçe ile tatsız tuzsuz bir maçtan sonra berabere kalarak averajla sondan dördüncülüğe yükseldi. Alınan sonuçlar ve puan durumu şöyle:

Galatasaray-Fenerbahçe: 0-0,
Trabzonspor-Eskişehirspor: 1-0,
A.Demirspor-Beşiktaş: 1-0
Bursaspor-Orduspor: 0-1,
Kayserispor-Adanaspor: 0-0,
Diyarbakırspor-Gaziantepspor: 1-0,
Rizespor-Altay: 2-1,
Göztepe-Zonguldakspor: 0-2,

PUAN DURUMU

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Trabzonspor	27	10	14	3	22	10	34
Bursaspor	27	12	8	7	27	23	32
Fenerbahçe	27	11	9	7	28	25	31
Zonguldakspor	27	8	14	5	25	18	30
Rizespor	27	13	4	10	35	29	30
Eskişehirspor	27	7	14	6	27	23	28
Orduspor	27	8	11	8	24	30	27
A.Demirspor	27	9	8	10	24	22	26
Beşiktaş	27	7	12	8	24	26	26
Gaziantepspor	27	8	9	10	22	21	25
Altay	27	8	9	10	26	26	25
Adanaspor	27	7	10	10	18	20	24
Galatasaray	27	6	12	9	21	25	24
Göztepe	27	7	10	10	25	31	24
Kayserispor	27	6	12	9	19	25	24
Diyarbakırspor	27	8	6	13	21	34	22

DSİSPOR, TÜRKİYE BAYANLAR BASKETBOL ŞAMPİYONU OLDU

İzmir'de yapılan Türkiye Bayanlar Basketbol birinciliğini, finalde Beşiktaş'ı 53-39 yenen DSİ spor kazandı. Şampiyonada Beşiktaş, ikinci ve ODTÜ de üçüncü oldular.

DEPLASMANLI LİGDE OYNAYACAK 8 TAKIM BELLİ OLDU

Zevkli ve çekişmeli geçen şampiyonada dereceye giren 8 takım gelecek yıl ilk kez düzenlenecek olan Türkiye Deplasmanlı Bayanlar Basketbol ligine katılmaya hak kazandı. Deplasmanlı ligde mücadele edecek takımlar şunlar: Beşiktaş, İstanbulspor, Taçspor, DSİ Spor, ODTÜ, Kolejliler, İzmirspor, Genç Adalet...

TÜRKİYE MARATON ŞAMPİYONASINI VELİ BALLI KAZANDI

ANKARA

İlk kez düzenlenen Türkiye Maraton Şampiyonasını 2.23.51'lik derecesiyle Veli Ballı kazandı. Balkan Şampiyonasına katılacak atletlerin seçme müsabakası niteliğindeki şampiyonada ilk kez maraton koşan Ahmet Altın 2.25.50'lik derecesiyle ikinci, Bayram Şahin'de 2.26.06 ile üçüncü oldular.

TAÇSPOR VOLEYBOL TAKIMININ LİG ÜÇÜNCÜLÜĞÜ GERİ ALINDI

Taçspor'lu Cem'in aynı sezon içinde Almanya'da da lisans çıkartarak maç oynadığını öne süren Voleybol Federasyonu Taçspor'un Türkiye ligi üçüncülüğü ünvanını geri aldı. Konuyla ilgili açıklama yapan Federasyon Başkanı Naci Bayamlıoğlu, lig üçüncülüğünün Güney Sanayi takımına verildiğini belirterek Gençlik ve Spor Bakanlığı kupasına bu takımın katılacağını söyledi.

HARUN AKKAYA HALTERDE AVRUPA ONBİRİNCİSİ OLDU

BELGRAD

Avrupa Halter Şampiyonasında toplam 295 kilo kaldıran Harun Akkaya sikletinde Avrupa onbirincisi oldu. Belgrad'da yapılan şampiyonada Akkaya sadece Fransız Leoux'u geçti.

MİSK...

(Baştarafı: 3. Sayfada)

diyorlar. Profesyonel sendikacı olduğum Nisanın 18'inde bildirilmesine rağmen hâlâ işlemlerimi tamamlamadılar."

KESİLEN 26 LİRALAR NEREYE GİDİYOR

Aydın İl Müdürlüğünde görevli olan Hasan Güçlü adlı kişinin 15 gün 3. Bölgede personel olarak çalıştırıldığını 3 aydır bu bölgeden kendisine para ödendiğini belirten Şeref Bora, bu şahsın sürekli olarak Köy-YSE-İş'in işyerine zorla açtırılan odasında oturduğunu ve işçilerin dosyalarını tetkik ettiğini bütün bu uygulamaların yasadışı olduğunu belirtti. Şeref Bora yine yasadışı olarak işçilerden kesilen 26 liralar konusunda şunları söyledi:

"Köy-YSE-İş'in imzaladığı sözleşme ile üyelerden 26 lira para kesiliyor. Grup sigortası adı altında kesilen bu para eskiden Ataspor fonu diye bizden kesilirdi. O zamanlar bu para doğrudan MHP komandolarına giderdi. Nisan başında da aynı para değişik ad altında kesildi, ancak sözleşme yetkisi YSE-İş'te olduğu için işçilere tekrar geri vermek zorunda kaldılar. Şimdi yine kesiyorlar."

SUBAY ELBİSELİ BİR ŞAHIS!

Şeref Bora işyerindeki baskıların son örneklerinden birisini şöyle anlattı:

"Baskılar öyle düzeye geldi ki, geçenlerde Müdür Yardımcısı, eski Erzincan MHP Gençlik Kolları Başkanı Suat Erbil yanında subay elbiseli, kim olduğu bilinmeyen bir kişiyle gelerek, işçilerin dolaplarını kırıp içindeki kitap ve çeşitli sendika yayınlarına el koydu. Subay elbiseli kişi kendisini sıkıyönetim görevlisi olarak tanıtmış. Ancak ertesi gün sıkıyönetim yetkililerine sorduk, böyle bir olaydan haberleri olmadığını söylediler. Artık bu tür yöntemler de kullanıyorlar."

AP hükümetinin atadığı Müdür Kaya Serdaroğlu'nun İl Hakem Kurulu kararıyla işyerinden uzaklaştırılan Ömer Tunaoğlu'nu Köy-YSE-İş'e Bölge Başkanı olarak tanıdığını ve işyerinde oda açtırdığını anlatan YSE-İş 3. Bölge Başkanı Şeref Bora sözlerini şöyle bitirdi:

"Çeşitli tehdit ve baskılarla 168 üyemizi zorla Köy-YSE-İş'e kaydettiler. Ancak biz buradayız ve bütün baskılara rağmen sendika olarak yasal yollarla sonuna kadar mücadele edeceğiz. Zorbalığa boyun eğmeyeceğiz."

Tito...

(Baştarafı: 3. Sayfada)

konomik düzen mücadelesinin önderlerinden olan Tito'nun, iki süper devletin emperyalist hegemonyacılığına karşı mücadelesi tüm dünya halklarına örnek olacaktır" dedi.

* Küba'da Tito'nun ölümü dolayısıyla üç günlük yas ilan edildiği bildirildi.

TİKP, Valinin tertiplerini araştırmak üzere Kayseri' ye bir heyet gönderdi

ANKARA(ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın beraberinde parti avukatları olduğu halde Kayseri'ye gitti.

1 Mayıs günü Kayseri il binasının kanunsuz olarak aranması ve 93 kişinin dövülerek gözaltına alınmalarıyla ilgili olarak Kayseri'ye giden Hasan Yalçın olayın sorumluları hakkında dava açacaklarını belirtti.

Ayrıca, Hasan Yalçın başkanlığındaki TİKP heyeti, halkla görüşerek son aylarda Kayseri'de artan faşist terör eylemleri hakkında araştırma yapacak.

Ankara' da itfaiye işçileri direniş yapıyor

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Belediyesi İtfaiye Müdürlüğünde 450 çalışan yan ödemeleri ve fazla mesaileri ödenmediği için direniş yapıyor. Çalışanlar iki gündür ne yemek yiyorlar ne de maaşlarını kabul ediyorlar. Yağsız, soğansız, salçasız çıkan yemekten yakınan çalışanlar "Bu yemek köpeğe bile verilmez" diyorlar. Bir maaşın bir ton odun almaya bile yetmediğini belirten çalışanlar, mesai ve yan ödemelerin ödenmesini ve yemeklerin hiç değilse yenebilecek kadar düzgün çıkmasını istiyorlar.

Bu arada önceki gün, İtfaiye Müdürlüğünden bir grup çalışan Belediye Başkan Yardımcıları Ceyhan Mumcu ve Sabit Avcı ile görüşerek sorunlarını aktardılar. Mumcu ve Avcı sorunları halledeceklerine dair söz verirken, belediyenin parasızlığından yakınarak, 35 milyona ihtiyaç olduğunu ve temin edilince ödeme yapılacağını belirttiler.

Öte yandan Ankara Belediyesi Et-Balık Kurumuna bugüne dek birikmiş borcunu ödemediği için, kurumun belediyeye et vermediği bildirildi. Yemeklerin bozulmasında, kurumun et vermemesinin de etkili olduğu söyleniyor.

Eskişehir'de...

(Baştarafı: 3. Sayfada)

İSTANBUL'DA THKP—C(HDÖ) MENSUBU OLDUĞU İDDİA EDİLEN 46 KİŞİ YAKALANDI

İstanbul'da 27-30 Nisan tarihlerinde güvenlik kuvvetlerince sürdürülen operasyonlarda THKP—C Halkın Devrimci Öncüleri adlı örgüte mensup olduğu iddia edilen 46 kişinin yakalandığı açıklandı.

Emniyet Müdürlüğünden yapılan açıklamada yakalanan 46 kişi ile birlikte 2 adet uzun namlulu otomatik silah, 10 adet tabanca, 10 adet yedek şarjör, 328 adet tabanca mermisi, 271 adet dinamit lokumu, 108 adet fünye 9 adet el yapısı bomba, 111 metre saniyeli fitilin de ele geçirildiği belirtildi. Açıklamada sanıkların 3 ayrı yerde girişilen silahlı çatışmalardan sonra yakalandığı, sanıkların ayrıca bazı kişileri öldürdükleri ve bazı soygunları gerçekleştirdiklerinin anlaşıldığı da yer aldı. Sanıkların isim ve kimlikleri açıklanmadı.

ADANA'DA BİR KOMANDO 20 YILA MAHKUM OLDU

20 Nisan 1978 günü Gaziantep'in Kilis İlçesinde sol görüşlü Kemal Eren'i öldürmekten sanık komando Mehmet Bayram Aydemir, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde yapılan duruşması sonucunda 20 yıl ağır hapis, 20 yıl yasal kısıtlılık altında bulundurulma, ayrıca ruhsatsız silah taşımaktan 10 ay hapis cezasına çarptırıldı.

DENİZ GEZMİŞ, HÜSEYİN İNAN VE YUSUF ASLAN'IN İDAMLARININ YILDÖNÜMÜNDE BOYKOTLAR YAPILDI

Ankara Etlik ve Yıldırım Beyazıt Liselerinde Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın idam edilmelerinin yıldönümü dolayısıyla boykot yapıldı. Yetkililer geniş güvenlik önlemlerinin alındığını ve boykotlarda herhangi bir olayın çıkmadığını belirttiler. Bu arada bir komando birliği de Ortadoğu Teknik Üniversitesine gönderildi.

Öğrencilerin...

(Baştarafı: 3. Sayfada)

eşitsizliği yaşadığını belirtti. Türkiye'de sadece 16 bin gencin işveren durumunda olduğunu, 1 milyon 700 bin gencin ise işsiz durumda olduğunu, 3 milyon 100 bin gencin kırsal kesimde bulunduğunu söyleyen Doktor Erdal Atabek ülkemizde okuma yazma bilmeyen 2 milyon 400 bin gencin bulunduğunu belirtti.

Söyleşide son sözü alan Nihat Falay ise üniversite gençlerinin eğitim işlevinin önemli bir parçası olduğunu, insiyatifi olması gerektiğini, ayrıca öğrencilere kurullarda söz ve oy hakkı verilmesi gerektiğini söyledi. "Siyasal oy kullanabilen kişiler neden içinde bulundukları yapıya ilişkin oy kullanamazlar?" diyen Nihat Falay üniversitenin yönetici organlarında öğrencilerin temsil edilmemesini eleştirdi.

"Türkiye'de Gençlik" konulu söyleşi öğrencilerin sorularının cevaplanmasıyla sona ererken bu tür söyleşilerin yineleneceği belirtildi.

Sıkıyönetim aradığı kişiyi bulamayınca, babasını gözaltına aldı

İSLAHİYE(ÖZEL)

GAZİANTEP'in İslahiye ilçesinde arama yapan Sıkıyönetim yetkilileri Hasan Bayraktar adlı bir yurttaşa oğlunun nerede olduğunu sordular. Hasan Bayraktar oğlunun evde olmadığını bildirmesi üzerine görevliler 60 yaşındaki babayı gözaltına aldılar.

İslahiye Dervişpaşa Mahallesindeki evinden 15 gün önce götürülen Hasan Bayraktar hâlâ gözaltında. Ailesi ise Bayraktar'ın sağlık durumundan endişe ediyor.

Otomobil-İş...

(Baştarafı: 3. Sayfada)

lerinde üyelerimizin bir yıllık hatta 13 aylık bütün haklarının yakılması demektir. Böyle bir şeye elbette ki razı olamayız. MESS söz konusu şartını değiştirmediği sürece diğer işyerleri için pazarlık yürütmemiz bile mümkün değildir. Yarınki görüşmede ilk olarak bu konuyu gündeme getireceğiz."

Maden-İş yönetimi de Türk-Metal Sendikası ile sözleşme imzalandıktan sonra yaptıkları çeşitli açıklamalarda böyle bir sözleşmeyi imzalayamayacaklarını, bu sözleşmenin kendi tekliflerinin yüzde 50 oranında altında olduğunu belirttiler.

Otomobil-İş ve Maden-İş sendikalarının yaptıkları bu açıklamalardan da anlaşıldığı üzere, MESS'le bugün ve yarın yapılacak olan görüşmelerden olumlu bir sonuç beklenmiyor.

Öte yandan Otomobil-İş Sendikasının MESS'le sözleşme yürüttüğü işyerlerinde yasal prosedürü tamamlamak üzere olduğu ve bu işyerlerinin haziranın ilk yarısında greve çıkacağı bildiriliyor.

Tuzluçayır Lisesindeki olaylarda gözaltına alınan öğrencilerden 104' ü tutuklandı

ANKARA (ÖZEL)

29 Nisan günü Tuzluçayır Lisesini işgal ederek, olay çıkardıkları gerekçesiyle gözaltına alınan öğrencilerden 104'ü Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 nolu mahkemesi tarafından TCK'nın 171. maddesi gereğince tutuklandı. 8 kişi de tutuksuz olarak yargılanacak.

29 Nisan günü bir grup sahte solcu, okulu işgal ederek, güvenlik kuvvetleriyle çatışmışlar okulda yapılan aramada iki tabanca ve 16 dinamit bulunmuştu. Olaylarda Menekşe Erbay isimli bir kadın da hayatını kaybetmişti.

Sıkıyönetim Komutanlığı olaydan sonra okulda bulunan tüm öğrenci ve öğretmenleri gözaltına almış, daha sonra büyük bir kısmı serbest bırakılmıştı.

Aydınlık — BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazışleri Müdürü: MEHMET ATABERK. Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN. Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR. Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 26 52 44—26 61 78 İdare Tel: 26 54 37. Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. GÜNTUR. Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR: ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI: ALMANYA Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595 | FRANSA 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris | BELÇİKA 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120 | İSVEÇ Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628 | HOLLANDA Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61 | İSVİÇRE Ch. des Cotes 1 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL.
Yurtdışı: 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL.
NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
• Başlık yanı 4000 Tl.
• 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 Tl.
• 8. sayfa st/cm 1000 Tl.
• Renkli st/cm 1 700 Tl.
• Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 Tl.
• Küçük ilanlar kelimesi 30 Tl.

22340 - 756

cemal süreya PAÇAL

Meksikalı bir Eskimo

Toroslarla Orta Amerika'daki dağ silsileleri arasında tarih ve coğrafya öncesi bir akrabalık bağı var mıdır, bilmem. Ama, o, Toroslarda doğduğu halde, bir Türkten çok bir Meksikalıyı andırmaktadır. Aslında Toroslarda değil, Antitoroslarda doğmuş. Bu yüzden olacak, duruşunda bir Eskimoluk da var galiba. Kısacası, Meksikalı bir Eskimo. Hele gözlük takınca.

Öğretmendir. İş saatlerinin dışında içki içer. Onun dışında da yazı yazar: roman, öykü, deneme vb. Yani roman öğretmenliğin, öykü içkinin, deneme yazarlığın karşılığı oluyor onda. Yine de hep şaşmışımdır, bunca çok içtiği halde işini ve yazarlığını birbirinden, onların her ikisini de içkiden nasıl öylesine ustalıkla ayırabiliyor diye. Ve romanı, öyküden, onu da denemeden neden hiç ayıramıyor diye.

Evet, öğretmenlik, içki ve yazarlık; roman, öykü ve deneme... hayatı budur onun. Bu üç kesim tek bir şeyle perçinleniyor: aşk, kadınlar. Gerçekte hayatının asıl köşebendinin aşk olduğunu söyleyebiliriz. Tek bir aşk söz konusu değil ama. Sürekli, zaman içinde nesnelerini değiştire değiştire akan, hiç durmayan bir aşk. Kadınlar olmasaydı, roman yazmayacaktı belki de; hatta öğretmen de olmayacaktı; hatta hatta, içki de içmeyecekti. Her şey aşkın bahanesi, aşk her şeyin özrüdür onda.

Bir keresinde sayrılarevine yatmıştı. Orda açık kalp ameliyatı geçiren bir kadını sevmişti. Evlenmeyi düşünüyordu onunla. Ne yazık ki kendisini çabuk taburcu ettiler. Haftalarca düşündü, sayrılarevine yeniden yatmak için yollar aradı. Sonunda buldu da: Kadıköy iskelesinde bir özel arabaya çarptı; elverişli biçimde kolu kırılmıştı. Gelsin sayrılarevi! Ama, neylersiniz ki, sevdiği kadın o sabah taburcu olmuş ve meçhul bir semte gitmişti.

Böyledir o. Yine de iyi ve güvenilir bir öğretmen, saygılı bir sarhoş ve tutkulu bir yazardır.

İyi ve güvenilir bir öğretmen. Din öğretmenleri söylesin bunu size.

Saygılı bir sarhoş.. Çok içtiği halde hiç kimseye bir zararı dokunmamıştır bugüne dek. Kendisini saymazsak. Çok da sakıngandır. Bazı içkievlerinde yüzer, iki yüzer liralık depozitoları vardır. Üstünde ev adresinin yazılı bulunduğu zarflar içine konularak içkievi patronlarına ya da ilgililerine teslim edilen bu depozitolar ne işe yarar demeyin. Derseniz, hemen anlatmak gerekecek. Şuna yarar: hani bizimki bir gün içkiyi fazlaca kaçırabilir, cebinde parası da kalmamış olabilir, evinin yolunu da bulamayabilir. İşte o zaman içkievinin patronu ya da ilgilisi hemen bir taksi çağıracak, o parayla onun rahatça evine dönmesini sağlayacaktır.

Tutkulu bir yazar... Hayatı bunca kalabalık bir adamın onca yazıyı nasıl kotarabildiğini her zaman düşünmüşümdür. Hatta kimi zaman bunları bir başkası mı yazıyor diye kuşkulanmışımdır. Yine de az içseydi daha iyi bir yazar olacaktı kuşkusuz.

Rasladığı kişiyle hemen dost olur. Ama askerlik arkadaşlığı gibi değildir bu. Arayacaktır onu. İlişkiyi sıkılaştırır. Eski dostlarını da yitirmemek için didinir durur. Bunun zor bir iş olduğunu kim inkar edebilir ki!

Yakında emekli olacak. Ya da oldu bile. Alacağı memur ikramiyesinin bir kısmıyla bir yazıhane tutacak, bir sanat dergisi çıkaracak, kitaplar basacak. Bir kısmıyla Toroslardaki babadan kalma dağ evini onartacak. Geri kalanıyla da? Onunla da bir dünya yolculuğuna çıkacak. Bu para onca işe yeter mi? "Yetecek!" diyor. Çünkü kuracağı yayınevinin kısa günde büyük bir gelir sağlayacağına inanıyor. İlerde, yani bir iki yıl içinde, yayınevi dev bir yayınevi olacak, sanat dergisi de günlük gazeteye dönüşecek; yönetim yerinin (ki koca bir yapıdır) alt katında bir içkievi olacak; bütün mezeleri kendi eliyle hazırlayacak: her şey bedava!

Dahası var, soyadı kendisininkiyle aynı olan bir sinema oyuncusuna karşı dava açacak; sinema oyuncusunun soyadı değiştirilecek; böylece onun soyadının tekliği gerçekleştirilecek. Bunun için hiç bir avukat giderinden sakınmayacak.

Sonra da oturup bir sürü roman yazacak. Hepsini kendi basacak.

16.1.1978 (3)

«...Parayı kaptığım gibi paltomun cebine soktum»

sayılı günler
MUZAFFER BUYRUKÇU

-Vedat Türkali, önündeki (Bir Gün Tek Başına) romanını ileriye itiyor, çekiyor, parmaklarını oynatıyordu. Erol Çankaya, boyuna sigara içiyordu. Süzgündü. Hint minyatürlerini andıran yüzü belirgin bir hüzünle kuşatılmıştı. Konuşmuyor, düşünüyordu. Belki de birtakım içsel ve dışsal sorunların arasında bocalıyordu. Vedat Türkali ile geçmiş yıllarda Avşa adasında karşılaşmış, kıyıdaki bir gazinoda mayolarla oturmuştuk. İkimiz de esmerleşmiştik. ''141 Basamak'' oyununu yazıyordu o sırada. Seyrek görüşüyorduk ayrı ayrı semtlerde bulunmamızdan ötürü. Kitabın arkasındaki 4. basıma bakarken Milliyet Roman Yarışmasıyla parlıyan yıldızını düşünüyordum. Solun her kesiminden, özellikle yazar çizerlerin oluşturdukları beyin takımından olumlu eleştiriler almış, övülmüştü. -Yeni bir roman- diye nitelendirilmişti yapıtı. İki kez okumuş, beğenmiştim. Sinema tekniğini eksiksiz uygulamıştı. ''Denize gidiyor musunuz?'' dedim.

''Gidiyorum. Geçen yıl (Araplar) köyünde rahat bir yirmi gün geçirdim.'' dedi Vedat Türkali, o rahatlığı şimdi de duyuyormuş gibi baktı. Saçları kısa kesilmişti, şakakları kırlaşmıştı.

''Ama rüzgarlıdır Araplar, deniz her zaman dalgalıdır.'' dedim.

''İlerde rüzgar tutmayan uzun bir kumluk var.'' dedi Vedat Türkali. ''Muhtar Mehmet'in evini kiraladım. Bahçesinde her türlü sebze ekiliydi. Çoktandır horoz, tavuk seslerini, afedersiniz eşek anırmalarını özlemiştim. Biraz yüzüyor, sonra şezlonga uzanıyor, kitap okuyordum.''

Erol Çankaya, bir sigara yaktı, Erol, kitapları düzeltti.

-''Böyle bir dinlenmeyi özlüyorum'' dedi Aziz Nesin, ''Yirmi gün değil de üç gün şöyle hiç bir şey yapmadan geçirsem yeter bana.''

''Gerekli'' dedi Vedat Türkali.

''Ama ben duramam ki...çalışırım gene'' dedi Aziz Nesin.

''Çalışınca dinlenemezsin.'' dedi Vedat Türkali. ''Dinlenme araya başka bir şey sokulursa gerçekleşemez.''

''Çalışmazsam olmaz, paraya çok gereksinim var'' dedi Aziz Nesin, ''Piyangodan da bir şey çıkmıyor.''

''Bana 1958 yılında iki bin lira vurdu, bin lira aldım. Düşünün 1958'in bin lirası'' dedi Vedat Türkali.

''Büyük para!'' dedi Aziz Nesin, ''Bugüne kadar elime havadan para geçmedi. Çocukluğumda Beyoğlu'nda yürürken yirmibeş kuruş buldum. Umutlandım daha fazla bulurum diye, gözlerimi yerden ayırmıyordum. Az kalsın çiğnenecektim.''

''O bin lirayla epey iş gördüm, eşya aldım.'' dedi Vedat Türkali.

''Ben bundan birbuçuk ay önce Anıttepe taraflarında beş yüz lira buldum'' dedim gülerek, ''Kapıcıların kahvesinde bir çay içtikten sonra çıktım, bir baktım önümde ortası zedelenmiş çarşaf gibi bir beş yüzlük yatıyor. Heyecanlandım ama heyecanlanmamış gibi davrandım, eğildim sağa sola bakmadan, parayı kaptığım gibi paltomun cebine soktum.''

''Şanslıymışsın!'' dedi Aziz Nesin, 'Parayı alınca hızlandın mı?''

''Hızlandım.''

''Ayrıca hırsızlık yapmışsın gibi bir duygu da belirdi mi?'' dedi Aziz Nesin.

''Belirdi abi... Sanki arkamdan birileri -Dur bakalım- diye seslenecekmiş gibi geldi bana.''

''Paraya uzun zaman bakmadın değil mi?'' dedi Aziz Nesin.

''Bakmadım ya... Bulduğum anlaşılır diye bakmadım. Yalnız kuşkulandım birden. Evet, beş yüz liraydı ama gerçekten hakiki beş yüz lira mıydı yoksa sahte mi? Epey uzaklaştıktan sonra cebimden çıkardım. Sahte değildi, sevindim. Ama bu kez de hayallerin çoğalmasıyla tedirginleştim. Beş yüz lira azdı, kura kura beşyüz bin liraya yükselttim.''

Güldü Aziz Nesin, ''Sen de çok istemişsin.''

''İnsan yetinmiyor abi... Ancak o kadarı ihtiyacımı karşılardı.''

''Yirmi beş kuruştan başkasını bulamadım ama hep yere bakmaktan kurtaramadım kendimi. Umut insanın davranışlarını değiştiriyor.'' dedi Aziz Nesin.

''Doğru.'' dedim, ''Ben her sokağa çıkışta yere bakarak bir şeyler arıyan ve yürüyen adamım. Görsen abi ne yanılmalarla, aldanmalarla üzüldüm.''

''Parlıyan bir şeyi para sanıyorsun'' dedi Aziz Nesin.

''Evet, bazı kağıtları da paraya benzetiyorum. İki ay önce Kıbrıs'ta birisinin on biletine de ikramiye isabet etmiş'' dedim.

''Ben de okudum.'' dedi. Vedat Türkali.

''Ben çalışarak kazanmak zorundayım'' dedi Aziz Nesin.

Vedat Türkali, ilgiyle süzdü Aziz Nesin'i – ''Dinlenmelisin'' dedi.

''Dinlenmeliyim ama dinlenemiyorum. Oskar Vayt'ın bir hikayesini anlatırlar. Oskar Vayt, zengin bir İngilizin malikanesinde konukmuş.. Üstadın dinlenebilmesi için ve çalışabilmesi için geniş bir oda ayırmışlar. Herkes kendi işine gitmiş. Yemekte buluşulduğunda ev sahibi sormuş: -Vaktinizi nasıl geçirdiniz üstad?- Oskar Vayt yanıtlamış: -Bir virgül koydum.- Şaşırmışlar. Neyse Oskar Vayt, odasına çekilmiş, akşam olmuş, yemek salonunda aynı soru yinelenmiş. Oskar Vayt, -Sabah, koyduğum virgülü kaldırdım.- Benim dinlenmem de öyle işte'' dedi Aziz Nesin.

Güldüm. ''Dinlenmeli'' dedi Vedat Türkali, ''İnsan yenileniyor''.

Merdivenlerden -sözleşmiş gibi- gürültüyle inen kalabalık bir grup sergiye yöneldi, azarlanan çocuklar örneği başlarını eğdiler, kitap adlarını okumaya, karıştırmaya başladılar. Hemen hemen hepsi Aziz Nesin'in kitaplarını alıyor masaya koyuyorlardı. Aziz Nesin, profesyonel bir rahatlıkla adlarını, soyadlarını soruyor, imzalıyordu. Kalemi iğreti tutuşu, orta parmağını kamburlaştırışı dikkatimi çekti. ''Elinde nasır mı var?''

''Nasır değil, siyatik... Yıllardan beri.''

Okurlar dalga dalga geliyordu. Tam bu sırada arkadaşım Feridun Taşkın'ı görmeyeyim mi? Sevinçten uçtum. Kalktım, kucaklaştık, öpüştük. Az önce yıkanmıştı sanki. Güzel yüzünde bir terütazelik, bir hamam pembeliği vardı. Alnını öylesine sert ovalamıştı ki koyu kırmızılığın altındaki ince damarlar seçiliyordu. Sarı ve temiz saçlarının ön tarafı seyrekleşmişti. Yakışıklıydı. ''Eeee tonton, nasılsın bakalım?''

SONU YARIN

günün sanat olayları

GÖSTERİ

● İSTANBUL Tünel Kültür-Sanat Evinde, 18.30'da iki belgesel film sunuluyor: M. İpşiroğlu-S. Eyüboğlu ikilisinin HİTİT GÜNEŞİ (30 dak.) ve S. Eyüboğlu- A. Albek'in KARAGÖZ'ÜN DÜNYASI (30 dak.)

● İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezinde, 'İtalyan Sinema Klasikleri'' dizisi bugün M. Antonioni'nin GECE (La Notte) adlı 1961 yapımı filmiyle başlıyor. 18.00'deki filmde M. Mastroianni, J. Moreau ve M. Vitti rol alıyorlar.

● İSTANBUL İtalyan Kültür Merkezinde Mauro Bolognini Toplu Gösterisi sürüyor. Bugün MONTPARNASSE'LI BUBU adlı 1970 yapımı film sunuluyor. Bolognini'nin ilginç yapıtlarından.

● İSTANBUL Sinema-Televizyon Enstitüsünde, bugün 14.00'de Jack Gold'un HESAP GÜNÜ (Reckoning) adlı 1970 yapımı filmi, 16.30'da Yavuz Özkan'ın 1978 Antalya Film Şenliği birincisi filmi MADEN gösteriliyor.

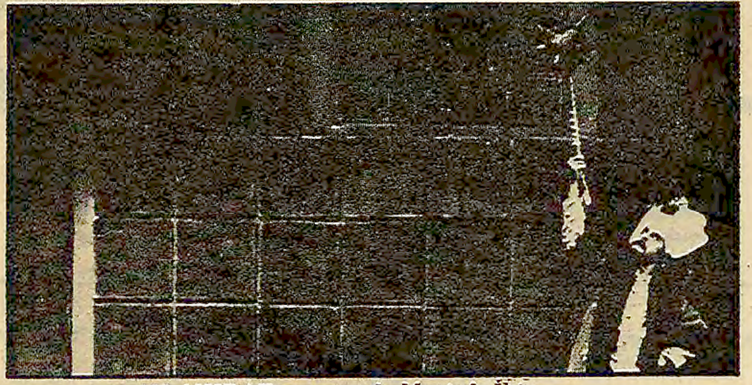
TOPLANTI

● İSTANBUL Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde, 16.30'da, Alman profesör Jürgen Joedicke'nin ''Mimaride Araçlar ve Amaçlar Üzerine'' adlı konferansı izlenebilir.

● ANKARA Sanat Sevenler Derneğinde, 18.00'de yazar Adalet Ağaoğlu'nun bir söyleşisi var.

OPERA

● İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezinde, 18.30'da Okan Demiriş'in IV. MURAT adlı opera yapıtı sahneleniyor. Demiriş'in bu ilk opera yapıtının metni Turan Oflazoğlu'na ait. Orkestra Avusturyalı şef Wolfgang Scheidt tarafından yönetiliyor.

IV. MURAT operasında Mustafa İktu

Mustafa Balel'in çocuk romanı "Bizim Sinemamız Var" yayınlandı

Öykücü ve çevirmen Mustafa Balel'in ''Bizim Sinemamız Var'' adlı çocuk romanı geçtiğimiz günlerde yayınlandı. Daha önce yayımladığı ''Kurtboğan'', ''Kiraz Küpeler'' adlı öykü kitaplarıyla dikkati çeken Mustafa Balel bu yeni yapıtlarıyla ilgili olarak şu bilgileri verdi:

''Bizim Sinemamız Var'' adlı bu kitabımda da yaşamın kendisini anlatım. Yaşamın çocuklara yutturulmak istendiği gibi tozpembe olmadığını yazmaya çalıştım. Yaşadığımız dünyada başarılarımızı engelleyen birtakım engeller vardır her zaman. Yöremize bakınca, bu engelleri oluşturan duvarları görebiliriz. İnsanoğlu zaman zaman bu engeli zorlar, aşmaya çalışır. Başaramayınca düş kırıklığına uğrar. Burada anlattığım Pınar öğretmen de işte böyle bir engeli kırmaya uğraşan biridir. Pınar öğretmenin çabası başarısızlıkla sonuçlansa bile, çocuklar yaşamın acı gerçeklerini ve direnmeyi görecekler. ''Bizim Sinemamız Var'' romanını işte asıl bu amaçla yazdım.

Ramis Aydın'ın resimlediği ''Bizim Sinemamız Var'' romanı onüç bölümden oluşuyor.

DGSA Kültür Şenliği üç hafta sürecek

Her yıl mayıs ayı içinde yapılan Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Kültür Şenliği-nin bu yıl üç hafta süreceği açıklandı. Şenlik programını, okulun tiyatro, yayın-edebiyat, sinema-fotoğrafçılık, spor, plastik sanatlar, karikatür, halkbilimi gibi kolları ile kooperatif öğrenci temsilcilerinden oluşan bir yarkurul gerçekleştiriyor.

DGSA Kültür Şenliğinde film, konser, slayt gösterileri, sergi, halk oyunu, koro, açık oturum kitap imza günü gibi sanat etkinlikleri yer alacak.

DGSA Kültür Şenliği'nin programı oluşturulurken üç ilkenin esas alındığı öğrenildi. İlk olarak şenlik boyunca değişik düşüncelerin birarada sergilenmesi ve böylece zengin bir tartışma ortamı yaratılması benimseniyor. Diğer ilkeler de Akademi öğrencilerinin gereksinimlerine yanıt vermek ve geçmiş yıllarda yapılan şenliklerden daha nitelikli bir kültür şenliği gerçekleştirmek.

2. ODTÜ Sanat ve Kültür Şenliği

Bu yıl ikincisi gerçekleştirilen Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sanat ve Kültür Şenliği, okulun çeşitli salon ve anfilerinde Ankara'nın çeşitli gösteri yerlerinde sürüyor.

Programda yer alan yabancı filmler ve yabancı halk oyunu ekipleri genellikle SSCB, Polonya, Bulgaristan gibi Doğu Avrupa ülkelerine ait bulunuyor.

Şenlikte ODTÜ Türk Halk Bilimleri Topluluğu bu akşam 20.30 ve cumartesi 20.00'de stadyumda iki gösteri yapacak. Yine bugün 17.00'de Gürer Aykal yönetimindeki Oda Orkestrası üniversitenin mimarlık anfisinde bir konser verecek. Yarın 19.30'da Spor Salonunda, cuma 17.00'de Botanik Parkında ise Polonya Halk Oyunları Ekibinin gösterileri var.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

19.15 Anadolu'ya

Kasabın da, koyunun da ortak derdi

Türkiye'nin et üretimi, tüketimi konusundaki sorunların ele alınacağı programda üretici, yetiştirici, tüketici ve yetkili uzmanların görüşleri ekrana getirilecek. Programa konuk olarak hayvan yetiştirici ve üreticileri, Yalova Devlet Üretim Çiftlikleri Müdürü Seyfettin Aslantorun, Karacabey Hara Müdürü Fikri Korkut, Balıkesir Veteriner Müdürü Ali Güven, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Profesörü Reşit Sönmez, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Profesörü Ayhan Eliçin, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doçentlerinden Ersov Canküyer, Doçent Sadi Aral katılacak.

22.45

İKİ TANIK SONA ERİYOR

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 6. ve son bölümünde Jon Ferrier bu kez sevgisi uğruna kardeşiyle mücadele edecek.

Doktor Ferrier sevdiğini artık kesinlikle anladığı Jenny'den özür dilemek üzere Huzur Şatosuna gider. Jenny de aynı duygular içindedir. Fakat Herald hem sevdiği, hem de parasını elden kaçırmamaya çalıştığı genç kızın Jon'la beraber olmasını engellemek ister.

"Paranın Kiri" dizi oluyor

Bir yıldan beri süregelen "Paranın Kiri" dizi olacak mı, olmayacak mı tartışması nihayet sonuçlandı ve TRT Yönetim Kurulu "Paranın Kiri" nin 6 bölümlük dizi olarak yapılmasını kabul etti.

"Paranın Kiri" geçtiğimiz yıl televizyonda yayınlanmış, olumlu ya da olumsuz fazla yankı bulmamıştı.

Attila İlhan'ın kaleme aldığı dizinin yönetmenliğini Hüseyin Karakaş yapımcılığını da İbrahim Başar üstlendi.

Program yapımcısı İbrahim Başar diziyle ilgili şöyle konuştu:

"Dizi yapımı, geçtiğimiz yıl ilk programın gösterilmesinden sonra düşünüldü ve TRT yöneticileriyle bu konuda çeşitli görüşmeler yapıldı. Çeşitli yetersizlikler öne sürülerek ertelendi. Sonunda çalışmalara bir yıl gibi zaman geçtikten sonra başlamak zorunda kaldık. Elimizde üç konu var. Bu konuları 6 bölümlük dizi olarak hazırlayacağız."

Dizide başlıca rolleri Erol Taş, Senem Kayra ve Nubar Terziyan paylaşıyor.

Seyirci ne diyor?

LÜTFEN BODRUM'U GÖSTERMEYİN

Bodrum çok güzel bir yer olabilir. Biz ailecek hiç gitmedik ama televizyonda seyrede seyrede bıktık. Ne zaman bir turizm programı olsa artık başlamadan biliyoruz ki, Bodrum gösterilecektir. Filmler Bodrum'da çekilir, Türkiye'nin güzellikleri Bodrum'da sergilenir. Türkiye'nin başka hiç mi güzel yeri, turistik yeri yoktur, yoksa TRT yöneticileri sadece Bodrum'u mu bilmektedirler. Yoksa amaç nedir?

Örneğin bir Doğu Anadolu, kuzey sahillerimiz, bir efsane güzelliğinde Toroslarımız varken, neden illa da Bodrum?

İstanbul'dan Sevinç Arslan

BİZİM TELEVİZYONCULAR MAGAZİNLİK

YAZ GELDİ, KIŞLIK GİYSİLERİN VERİLMEDİĞİ HATIRLANDI

TV Dairesi Başkanlığı Teknik Müdürlük çalışanlarından bir bölümüne giyim yönetmeliği uyarınca gocuk, kaban, eldiven, bot, ayakkabı vb. verilirdi. Nedense bu yıl verilmedi. Başta foto film çalışanları olmak üzere bir kısım Teknik Müdürlük çalışanı yöneticilerine başvurarak hakları olan giyim eşyalarının verilmesini istediler.

Bu başvurular üzerine ihmallerinin farkına varan idareciler, masalarının çekmecelerinde veya sümenlerinin altında kalan evrakları hatırladılar ve hemen bu sorunun halledilmesini istediler. Kendisine görev verilen bir yönetici şöyle diyordu:

''Kardeşim, kış bitti, kışlıklar kaldırıldı. Giyilebilecek birşeyler kaldığını sanmıyorum. Vitrinlere mayolar yazlık elbiseler yerleştirilirken ben kabanı, gocuğu, eldiveni nereden bulayım. Hangi tezgahtara bana gocuk eldiven ver desem üstüme güler''

TRT çalışanları bu durumu kendi sorunlarına ilgisizliğin tipik bir örneği olarak gösteriyorlar.

MEHMET SEYDA/Roman ÜŞÜTÜKLER 37

Bu İngiliz göçmen topluluklarının kimi etçiydi et yerdi, kimi otçuydu ot yerdi

Hazırlop ve rafadan bir uygarlığı bu yeni ülkelere göçüren bu yeni insan toplulukları, gelişigüzel ve durumları çakılmadan büyüdüler. Fransa, İspanya, Romanya, İngiltere kralları bu yeni toplulukları gelişip serpilme olanaklarını öncesinden kestiremediklerinden, elleri böğürlerinde kalmış, ne yapacaklarını bilemez olmuşlardı. Bu yüzden, denizaşırı topraklara geçenler, kendilerini yuvadan atılmış, ana yurttan sürülmüş, ayrı bayrak edinmiş birer topluluk saymakta iken, krallar ve krallık işlerini yürüten bakanlar, bu yeni ülkeleri hala babalarının öz malı, bindikleri atları kendi atları, takılan nalları kendi nalları sayıyorlardı. Bu yeni topluluklar kıyıları bırakmış, top menzilinden uzaklaşmış, iyi kötü paçayı kurtarmış, Amerika anakarasının nerdeyse göbeğine dek yayılmışken, Avrupalı hala durumu anlamamış, bunları hukukça kendine bağlı sanmıştı.

Bir de şu var; o çağlarda, bu denizaşırı ülkelerle olan bağlantı yalnız yelkenli gemilerle sağlanıyordu. Bir karakancaloz fırtınası, bir tayfa ayaklanması, bir orkinoz bodoslaması, bu gemileri varacakları yerlere varmaktan, yolda açlığı ve ölümü getirip, iyi niyetleri sonuna dek götürmekten alıkoyabilmekteydi. Karada da en hızlı taşıt, hâlâ babadan, atadan kalma attı.

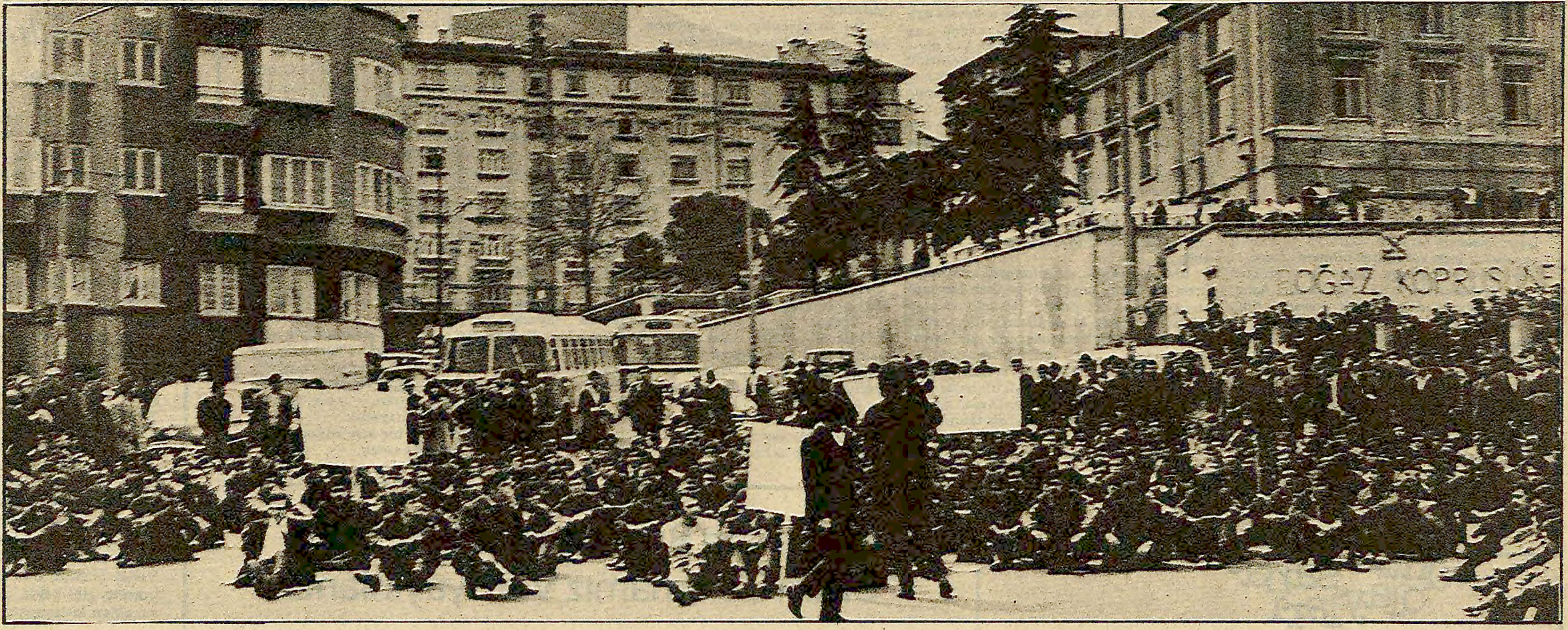
On sekizinci yüzyılın üçüncü çeyreği sonunda, Kuzey Amerika'nın kuzey bölümünün üçte ikisinde borusunu öttürdüğü için, İngiltere İmparatorluğu rahattı. Raconunu yürütemeyen Fransa ise, Amerika'yı gözden çıkarmıştı. Portekiz, Brezilya'da aslan payını kapmıştı. Fransız'ların, İngiliz'lerin, Danimarka'lılarla Flemenk'lerin elinde bulunan bir iki küçük ada söz dışı edilirse, Florida, Loussiana, California ve tüm Güney Amerika İspanyollara geçmişti.

Denizaşırı ulusları sadece yelkenli gemilerin sağladığı olanaklarla çekip çevirerek sömürmenin yetmezliğini ilk olarak saptayanlar, Maine eyaleti ile Ontorio gölü güneyindeki İngiliz göçmen toplukları oldu. Bunlar, İngiliz İmparatorluğu topluluğu içinde kalmak isteyip *''Ana-vatan!''* diyenlere, *''Hadi ordan şarlatan!''* dediler. Aslında, yetmiş yedi devletle barışık, gerek kökenleri, gerekse karakterleri bakımından karışık mı karışıktılar. Kimi, *''Salı sallanır''* deyip salının uğursuzluğuna inanır, kimi *''Salı salihler günüdür..''* diye dayatırdı. Hatta pazartesi günü sabahı vapurdan inip de işlerine giderlerken, bir memur bayan, yanındaki memur bayanın koluna girmiş, *''Ah kardeş,''* demişti, *''İş düzeni bizde baştan sona bozuktur. Cumartesi çalışılmaz, pazartesi işe alışılmaz. Düşünsene bir, tam çalışmaya alışacağın sırada hafta sonu gelir!''* Bu İngiliz göçmen topluluklarının kimi etçiydi, etoburdu, et yerdi; kimi otçuydu, ot yerdi. Kimisi genç çocuk, kimisi genç kız, kimisi esmer, kimisi sarışın severdi. Maryland'da İngiliz katolikleri, New-England'da aşırı İngiliz protestanları barınıyordu. New-England'lıların çoğu topraklarını kendileri işlerlerdi, köle kullananları suçlarlardı. Virginia'daki İngilizler büyük ölçüde yaptıkları tarımsal yatırımlar için, Afrika'dan boyunlarına zincir takılarak getirilmiş büyük sayıda zenci köle kullanırlardı. Gemiler yetersizdi dedikse, inanın, gerçekten yetersizdi. Bir devletten öbürüne gitmek, Atlantiği aşmak denli yorucu ve masraflı bir yolculuk gerektiriyordu. Apachi'ler İngiliz'lerden daha akıllıydı. Çünkü kabile başkası Gagaburun Serçekanat'a haber ulaştırmak için dağın tepesinde ateş yakıyor, duman koyveriyordu. Neyse, Tanrı üstümüzden eksilmesin, Amerika'lı İngiliz'lerin aralarında birleşmelerini engelleyen köken ayrımları, dinsel görüşleri, salı günleri, doğa koşulları gibi engeller, Londra'da *''Mukim''* İngiliz Kralı'nın bencilliği ve güdük kafalı davranışları sonucunda ortadan kalktı. Bu denizaşırı yerlerde oturan İngiliz'ler de kendisine vergi veriyorlar, ama verdikleri vergilerin kullanılması konusunda en küçük bir söz sahibi bulunmuyorlardı. Bu bir. Ticaretleri de İngiltere'nin çıkarına kurban gidiyordu. Etti iki. İngiliz hükümeti, Virginia'lıların *''Yapma etme yetti bitti!''* demelerine kulak asmaksızın, çok kârlı bir iş olan köle ticaretini sürdürüyor, zenciyi ikiye alıp beşe

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

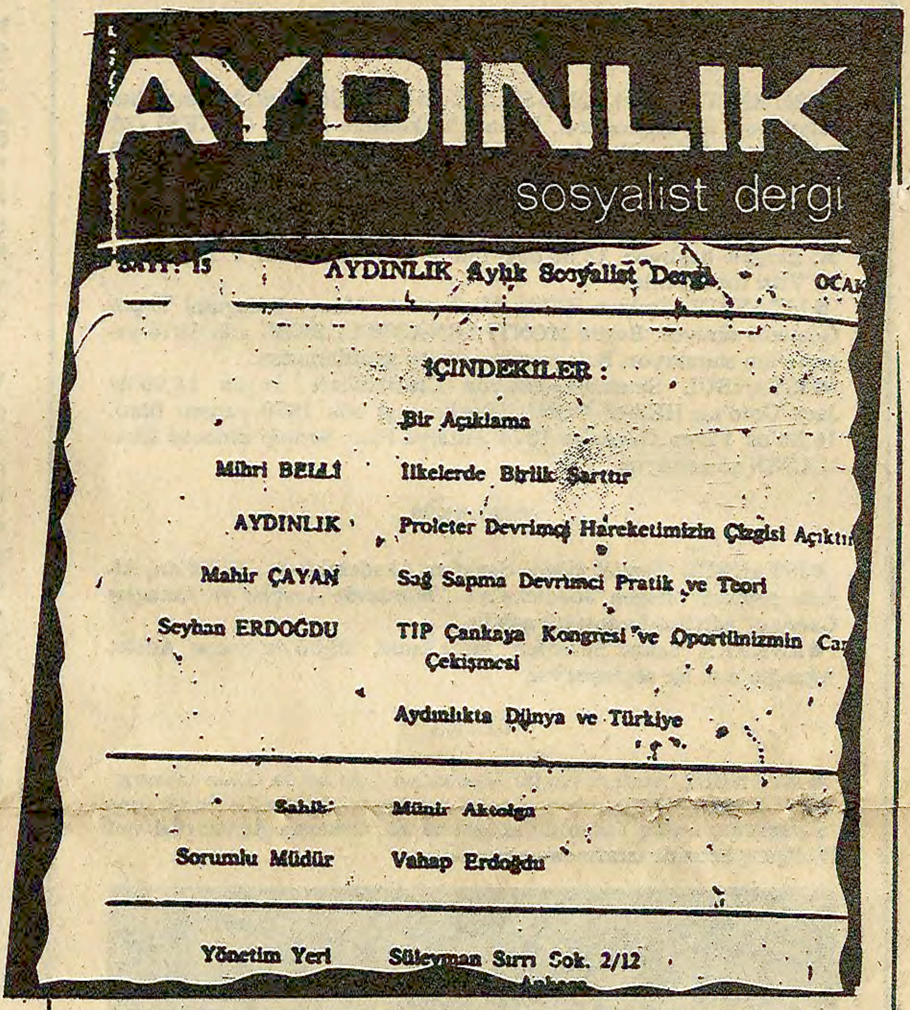
BÜTÜN YÖNLERİYLE
12 MART
YAŞAYANLAR ANLATIYOR
3. BÖLÜM
6

Gençler, Amerikan emperyalizminin çıkarları doğrultusunda hareket eden iktidarın yüksek okullarda ve halk üzerindeki anti-demokratik uygulamalarını değişik biçimlerde protesto ediyorlardı. İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri Gümüşsuyu'nda yolu keserek düzenledikleri bir protesto eyleminde görülüyor.

■ **Mahir Çayan, Siyasal Bilgiler Fakültesinde yapılan toplantıda Mihri Belli'yle ayrılıklarının "nüans farkı" olduğunu söylüyordu**

ÇAYAN-M.BELLİ İŞBİRLİĞİNİN SON GÜNLERİ

AYDINLIK
sosyalist dergi

SAYI: 13 AYDINLIK Aylık Sosyalist Dergi OCAK

İÇİNDEKİLER:

	Bir Açıklama
Mihri BELLİ	İlkelerde Birlik Şarttır
AYDINLIK	Proleter Devrimci Hareketimizin Çizgisi Açıktır
Mahir ÇAYAN	Sağ Sapma Devrimci Pratik ve Teori
Seyhan ERDOĞDU	TİP Çankaya Kongresi ve Oportünizmin Ca[illegible] Çekişmesi
	Aydınlıkta Dünya ve Türkiye

Sahibi:	Münir Aktolga
Sorumlu Müdür	Vahap Erdoğdu
Yönetim Yeri	Süleyman Sırrı Sok. 2/12 Ankara

Mahir Çayan ve Mihri Belli 1970 başlarında Aydınlık Sosyalist Dergide yazıyorlardı. Ancak temeldeki görüş farklılıklarının üstü örtülüyordu. 18 Ekim 1970 Ankara Dev-Genç kurultayında 4 saatlik bir konuşma yapan Mahir Çayan, Mihri Belli ile olan görüş ayrılıklarına değindi. Konuşmasında ayrı bir program çizerken, ayrılıklarını "nüans farkı" olarak niteliyordu.

■ **Çayan ve arkadaşları 1970 yılında yapılan TİP Kongresine katılmamışlar, Mihri Belli taraftarlarıyla beraber ayrı bir toplantı düzenlemişlerdi**

■ **Çayan grubunun çekingen tavrı, Mihri Belli'nin hâlâ Aydınlık Sosyalist Dergi çevresinin önderi gibi görülmesini sağlıyordu**

EYLÜL başında Aydınlık Sosyalist Dergi bürosunda bir toplantı yapıldı. Toplantıyı M.Belli çevresi örgütlemişti. Köşeye sıkışan M.Belli buraya bir örgütlenme önerisi ile gelmişti. Mahir Çayan ve arkadaşları M.Belli'ye karşı açık tavır almamak için bu toplantıya katılmadılar, Karadeniz'e gittiler. Toplantıya Hikmet Kıvılcımlı da çağrılmış, ancak Kıvılcımlı "Anarşi yok, Büyük Derleniş" adlı broşürünü göndermekle yetinmişti. M.Belli örgütlenme önerisini açıkladı. Seçilecek bir heyetin bir program taslağı hazırlamasını ve orada bulunanların bir kurucu heyet gibi çalışarak partinin kuruluş kongresini gerçekleştirmesini önerdi.

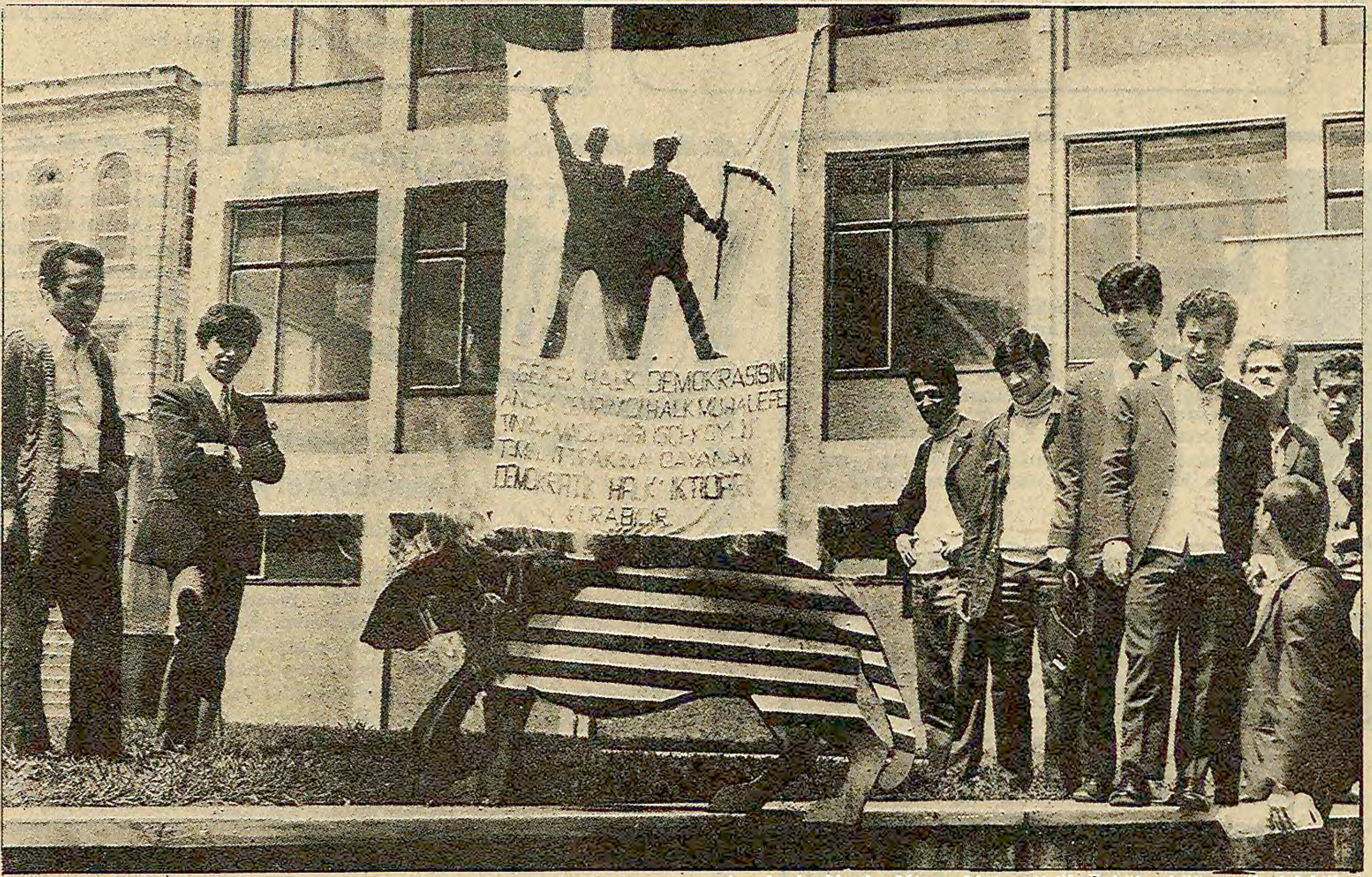
Herkes suskundu. Örgütlenme taleplerini sürekli geçiştiren M.Belli bu kez kendisine yönelen eleştirileri örtbas etmek için bir öneri ortaya atmıştı. Çayan-Aktolga-Küpeli'nin toplantıya katılmaması da eleştirilerin dile gelmesini önlüyordu.

Çayan grubundan Mustafa Kemal Çamkıran söz aldı. Çamkıran toplantıya Çayanlara rağmen katılmıştı. İdeolojik birliğin atılacak adımda ilk sorun olduğunu söyledi. Ciddi ideolojik sorunlar olduğunu, modern revizyonizm, proleter enternasyonalizmi, milliyetçilik, milli mesele, darbecilik, köylü sorunu ve birleşik cephe konularında M.Belli'den farklı düşündüğünü belirtti. Bunları çözmeden oldubitti bir örgütsel yapı yaratmanın sakıncalarına değindi.

Komite kuruluyor

ORTALIK birden karıştı. İstanbul'dan Necmi Demirler "bu kadar ciddi görüş ayrılıkları olduğuna göre örgütlenme adımından önce bunları tartışalım" dediler. Çamkıran görüş ayrılıklarının kitle önünde tartışılmasını, birliğe bu yolla ulaşılmasını önerdi. Öneri kabul edildi. Muzaffer Erdost, Ruhi Koç ve gıyabında Mahir Çayan'dan oluşan bir toplantı düzenleme komitesi oluşturuldu.

Çayanlar bu emrivakiye çok kızdılar. Çamkıran'ı sert bir şekilde eleştirdiler. Mahir Çayan, Münir Aktolga, Hüseyin Cevahir, İlhami Aras, Ziya Yılmaz, Sina Çıladır, Mustafa Baykara, Sırrı Öztürk, Oktay Etiman, Hüseyin Onur, Oğuz Etçi ve Mustafa Kemal Çamkıran'ın katıldığı bir toplantıda sert tartışmalar oldu. Çamkıran, M.Belli'nin 'Proleter enternasyonalizmi ve Milliyetçilik" yazısını, Sovyetler Birliği ve revizyonizm konusundaki düşüncelerini, devlet ve ordu konusundaki tutumunü ve 15-16 Haziran'dan sonra Sıkıyönetime karşı tavrını ve milli meseleye yaklaşımını eleştirdi. Mahir Çayan, Çamkıran'a karşı çıktı. Ama toplantıya katılanlarda tereddütler artmıştı. Ertesi gün Hüseyin Cevahir ve bir arkadaşı Çamkıran'a başta milli mesele olmak üzere görüşlerine katıldıklarını söylüyorlardı.

Aralarındaki farklı fikirleri tartışmalarına rağmen, gençler Amerikan emperyalizmine karşı mücadelede birliklerini koruyor, Amerikan emperyalizminin "kağıttan kaplan" olduğu noktasında birleşiyorlardı. Maçka Mimar Mühendislik Fakültesi öğrencileri fakülte kapısının önünde kağıttan kaplanı yakarak Amerikan emperyalizmini protesto ediyorlar.

SBF toplantısı ve "nüans farkı"

BİN kişilik bir kitlenin katıldığı SBF toplantısı işte bu şartlarda yapıldı. Çayan toplantıyı bir emrivaki olarak görüyor ve M.Belli'den erken bir kopuşa yol açacağını söyleyerek kitle önünde tartışmak istemiyordu. Bu nedenle toplantının başlaması bir saat gecikti.

Toplantıda önce M.Belli konuştu. Geçmişteki devrimci mücadelesine dayanarak kitleyi etkilemeye ve PDA'ya saldırarak hedefi saptırmaya çalıştı. Mahir Çayan, İrfan Uçar, Münir Aktolga söz aldılar. Çayan, M.Belli ile aralarındaki farkın "nüans farkı" olduğunu söyledi. Konuşmasında Belli'nin SSCB'den yardım alma görüşünü yumuşatarak savundu. Doğu Perinçek bu görüşe yerinden itiraz edince zor durumdaki taraflar Perinçek'e saldırarak kurtulmaya çalıştılar. Çamkıran söz aldı. "Nüans ayrılığı" tespitine karşı çıkarak devrimci bir özeleştiri yapmadığı takdirde Belli ile birliğin sürdürülmemesi gerektiğini savundu. Revizyonizme ve milliyetçiliğe çattı. Doğu Perinçek söz aldı, ama iki tarafta Perinçek'e saldırıda birleşerek konuşturmadılar.

SBF toplantısı M.Belli'nin tükenişi ile sonuçlanmıştı. Güçlerini toparlama umuduyla Belli İstanbul'a gitti. Bu arada İstanbul'da Necmi Demir, Fahri Aral, Necati Sağır, İlkay Demir, Nurettin Yakar, Yahşi Karamollaoğlu ve arkadaşları M.Belli'nin görüşlerine karşı açık tartışma başlatmışlardı. Necmi Demir şunları anlatıyor:

"İstanbul'da biz azınlıktaydık ama Mahirler ikili konuşmalarımızda M.Belli'ye çok karşı çıkıyorlardı. SBF toplantısında onların açık tavır aldıklarını sanıyorduk. Eleştiri kampanyasını biz de başlattık. İTÜ'de M.Belli taraftarları geniş kitleye açık olmayan 100-150 kişinin katıldığı bir toplantı düzenlediler. Toplantıya eleştirilerimizi söylemek amacıyla hazırlıklı gitmiştik. Ancak M.Belli beklemediğimiz sertlikte bir tutum takındı. 'Saflarımızda yeni bir Maocu akım çıkmıştır, bunların başını ezeceğiz' diyerek parmağı ile bizi gösteriyordu. Sonraları, Mahirlerin aralarındaki farkı 'nüans farkı' olarak koyduklarını, Belli'nin bundan cesaret alarak bizi ezip İstanbul'u kendi etrafında toparlamayı amaçladığını anlayacaktık. Toplantıda konuşup bazı eleştirilerimizi dile getirdik ama yalnız ve güçsüzdük."

Ekim 70 Dev-Genç Kurultayı ve Çayan grubunun programı

17—18 Ekim 1970'de Ankara'da Dev-Genç Kurultayı toplandı. Mahir Çayan, M.Belli ile aralarındaki görüş ayrılıklarına değinen 4 saatlik bir konuşma yaptı. Konuşma Çayan grubunun programı niteliğindeydi. Ve bu program M.Belli ile olan görüş ayrılığını "nüans farkı" olarak koyuyordu. Ertuğrul Kürkçü ve Münir Aktolga aynı paralelde konuşmalar yaptılar. Kurultayda Doğu Perinçek ve arkadaşları söz alarak kitle çizgisi, ordu ve devlet, proleter enternasyonalizmi ve milli mesele konularında Mahir Çayan ve Mihri Belli'nin görüşlerini eleştiren konuşmalar yaptılar. Çayan-Belli-Gezmiş grupları ittifak halinde Doğu Perinçek ve arkadaşlarına saldırdılar. Kurultay bu grupların Dev-Genç'de Çayan grubunun hakimiyetini kabul eden bir uzlaşmasıyla sonuçlandı.

10 gün sonra 29-30 Ekimde TİP Kurultayı toplandı. Aydınlık Sosyalist Dergi çevresi bu kurultaya katılarak görüşlerini geniş TİP tabanına götürmek yerine 'Proleter Devrimcilerin Sohbet Toplantısı" adıyla bir toplantı düzenledi. Taraftarları olan çok sayıda TİP delegesini bu toplantıya çekti. Sina Çıladır toplantı öncesini şöyle anlatıyor:

"TİP Kurultayından önce bir araya geldiğimiz arkadaşlarla tavrımızı görüştük. Bazı arkadaşlar Kurultaya katılmayı, bazı arkadaşlar ise ayrı bir yerde başka bir örgüt için toplanmamız gerektiği fikrini savundular. Mahir ve Yusuf bu ikinci görüşteydiler. Sonuç olarak Çayan grubu TİP içindeki MDD muhalefetine katılan arkadaşlara ayrı bir toplantı yapmayı önerdi. ASD bu konuda bir çağrı yayınladı."

Mahir Çayan bu toplantıya da katılmadı. Gerekçe olarak İstanbul'da burnundan et aldırmasını gösterdi. Toplantıda M.Belli kendi örgütlenme önerisini kabul ettirmeye çalıştı. Yusuf Küpeli ve Münir Aktolga bu öneriye karşı ürkek çıkışlar yaptılar. M.Belli'nin görüşlerine karşı olan taban "Ne oluyor?" sorusunu soruyordu. Çayan ve arkadaşları ikili konuşmalarda Mihri Belli'yi kıyasıya eleştiriyorlar, kitle önünde ise bu görüşlerini açıkça söylemekten kaçınıyorlardı. Toplantı, M. Belli'nin örgütlenme planı doğrultusunda bir komisyon oluşmasıyla sonuclandı. Komisyona Çayan grubundan kimse alınmamıştı.

Çayan grubunun ürkek tavrı, ASD taraftarlarının çoğunun gözünde bütün itibarını yitiren Mihri Belli'nin hâlâ ASD çevresinin önderi görünebilmesine imkan veriyordu.

Ama Mihri Belli'nin zaptettiği kaleler kartondan kalelerdi. 29-30 Ekim toplantısı Mihri Belli nin son gösterisi oldu.

Yarın: Çayan Dev-Genç'i nasıl değerlendiriyordu

Televizyonda bugün

17.00 BÖLGESEL HABERLER

17.05 AKŞAMA DOĞRU

18.00 HABERLER

18.50 SINAVA DOĞRU

Bugünkü programda matematik ve biyoloji dersleri yer alıyor. Matematik dersinde vektörler, biyoloji dersinde ise karbonhidrat, yağ ve proteinler konuları işlenecek.

18.50 LASSİE

Sürekli filmin "Arı Kovanı" adlı bölümü yayınlanacak.

19.15 ANADOLU'YA

Programda Türkiye'nin et üretimi ve tüketimi konusundaki sorunlar uzman, tüketici ve üreticiler tarafından dile getirilecek

19.50 UYKUDAN ÖNCE

Programda Ergun Uçucu çocuklarla söyleşecek. Ayrıca bir çizgi film yayınlanacak.

20.00 HABERLER

20.40 TURİZM DEDİKLERİ

Her hafta çarşamba günleri yayınlanacak olan turizmle ilgili bu kısa oyunun 1. bölümünde yeni yatırımlardan ziyade mevcut yatırımların değerlendirilmesi konu edilecek.

20.55 UEFA KUPASI FİNALİ İLK MAÇI

22.45 İKİ TANIK

Sürekli filmin bugün 6. ve son bölümü yayınlanacak.

23.40 HABERLER